

МОНГОЛ УЛСЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГАТАЙ
2023 ОНД ХАМТРАН АЖИЛЛАХААР БАЙГУУЛСАН ГЭРЭЭНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ, ТАЙЛАН

2023.01.08

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг	Санхүү жилтийн эх үүсвэр	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хэрэгжилт	Үнэлгээ
Эрүүл мэндийн тухай хуульд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд эрүүл мэндийн чиглэлээрх арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажиллана.							
3.1	Хэрэгжүүлэгч нь Эрүүл мэндийн тухай хуульд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Монгол Улсын 2021-2025 оны хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Монгол Улсын хөгжлийн 2023 оны төлөвлөгөө, Эрүүл мэндийн салбарын 2022-2025 оны стратеги төлөвлөгөө зэрэгт тусгагдсан үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэн гэрээний үр дүнг Захиалагчийн өмнө хариуцна.	ОНТ	Хэрэгжилтийн хувь	96%	95% доошгүй	“Алсын хараа-2050” бодлогын хэрэгжилт 90.1%, Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн хэрэгжилт 96.1%, Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт 90%, Монгол Улсын хөгжлийн 2023 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилт 97.1%, Дархан-Уул аймгийн хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт 97.1%, Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт 91.5% байна.	90
3.2	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд “Бүх нийтийг хамруулах”, “Хэнийг ч орхигдуулахгүй байх” зарчмыг баримтлан нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, коронавируст халдвар (КОВИД-19)-аас сэргийлэх, тэмцэх чиглэлээр өөрийн харьяа нутаг дэвсгэр дэх эрүүл мэндийн байгууллагуудын нөөцийн бэлэн байдал, хариу арга хэмжээний чадавхийг бэхжүүлж тогтвортой байдлыг хангаж, “Үйлчлүүлэгч төвтэй” байхаар зохион байгуулж, нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд	Улсын төсөв	-Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа -Зорилтот бүлгийн үзлэгт хамрагдсан байдал	-Багцын үзлэгт хамрагдсан ан 18-аас дээш насны хүний тоо 4482 - Ахмадын үзлэгт	Багцын үзлэгт хамрагдах 18 дээш насны хүний тоо 4500 -Ахмадын үзлэгт 5000 -2-12 насны	2023 онд 0-17 насны хүүхдийн эрт илрүүлэг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдалт аймгийн хэмжээнд 80.3% буюу улсын дунджаас 27.2%-иар хамрагдалт их байна. 18-аас дээш насны иргэд хамрагдвал зохих хүн ам 67307 үүнээс хамрагдсан хүн ам өссөн дүнгээр 16188 буюу 24.05% өмнөх оноос 15.8%-иар нэмэгдсэн боловч улсын дунджаас 24.3%-иар бага үзүүлэлттэй байна. “Ахмад настны эрүүл мэндийг дэмжих” сарын хүрээнд ахмадын урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг 4 нарийн мэргэжлийн эмч хамтран зохион байгуулж	100

	<p>бусад салбар, олон нийтийн байгууллага, иргэдийн оролцоог ханган ажиллана.</p>			<p>6328 ахмад</p> <p>-2-12 насны хүүхдийн шүдний үзлэгт 5079</p> <p>-Явуулын амбулато рийн үзлэгт 2767</p> <p>-Гарц арга хэмжээнд зорилтот бүлгийн хамрагда лт 90.5% Эрүүлжил т 100%.</p>	<p>хүүхдийн шүдний үзлэгт 5000</p> <p>-Явуулын амбулатор ийн үзлэгт 2500</p> <p>-Гарц арга хэмжээнд хамрагдал т 90% хүргэх</p>	<p>давхардсан тоогоор нийт 5784 настан буюу 45.9% нь хамрагдсан.</p> <p>Шүдний үзлэгт Нэгдсэн эмнэлэгт 3442, Хувийн эмнэлэгт 14990, Шарын гол СЭМТ 1186, Хонгор СЭМТ 1023, Орхон СЭМТ-д 689 нийт давхардсан тоогоор 21330 хүүхэд шүдний тусламж үйлчилгээ авсан.</p> <p>НЭМТ-ийн эмч нар Явуулын амбулаторийн үзлэгийг 106 өрхийн 815 иргэнд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна. Сумдын ЭМТ-үүд 3 удаа явуулын байдлаар үзлэг зохион байгуулж нийт 102 өрхийн 400 иргэнд дархлаажуулалт болон урьдчилан сэргийлэх үзлэг зохион байгууллаа.</p> <p>Зорилтот бүлгийн эмэгтэйчүүдийн “ГАРЦ” арга хэмжээний үзлэгт хамрагдвал зохих 930-аас хамрагдсан 806 буюу 86.6% байна. Үүнээс өвчлөл 369 илэрснийг 75,6% эмчлэн эрүүлжүүлсэн.</p> <p>Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн чадавхыг сайжруулах чиглэлээр:</p> <p>ЭМБ-уудад Үер усны осол гэмтэл, халдварт өвчнөөс сэргийлэх, бэлэн байдлыг хангах тухай зөвлөмж, халдваргүйтгэл хийх арга, бодис найруулах тухай зөвлөмжийг тус тус хүргүүлсэн.</p> <p>ЭМГ-ын даргын 2023.07.07-ны өдрийн А/94 тоот “Үер, усны аюул, осол гэмтэл, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, авч хэрэгжүүлэх хариу арга хэмжээг эрчимжүүлэх тухай” тушаалаар харьяа ЭМБ-уудын бэлэн байдлыг хангах талаар үүрэг болгож, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг батлуулан ажиллаж хэрэгжилт 89%.</p> <p>Эрүүл мэндийн ажилтнуудад “Халдварт өвчний хам шинжийн тандалт” болон</p>
--	---	--	--	---	--	--

					<p>баяр наадмын үйл ажиллагаа эхлэхтэй холбоотой гэдэсний халдвар, хоолны хордлогоос сэргийлэх, бэлэн байдлыг хангах тухай цахим сургалтыг зохион байгуулж 23 ажилтан хамрагдсан.</p> <p>Шарын гол сумын 17-р цэцэрлэгийн бага бүлгийн 5 хүүхэд гүйлгэж бөөлжсөн гэсэн шинж тэмдэгтэй, хордлогын сэжигтэй тохиолдолд ХХААГ-тай хамтран тандалт судалгаа хийж, багш, ажилчид, хүүхдүүд нийт 27 хүнээс авсан шулуун гэдэсний арчдасын нян судлалын шинжилгээгээр гэдэсний халдварын үүсгэгч илрээгүй тул Хоол хүнстэй холбоотой халдварын сэжигтэй тохиолдол үгүйсгэгдсэн.</p> <p>Аймгийн Засаг даргын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу Гамшгаас хамгаалах стратегийн команд штабын сургууль болон Гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургуулилт хийгдсэн. Үүнд: Нэгдсэн эмнэлэг хээрийн эмнэлэг дэлгэх, Хонгор сумыг нүүлгэн шилжүүлэх, өгөгдсөн цагийн байдалд ажиллах зэрэг үйл ажиллагаанууд зохион байгуулагдсан.</p> <p>Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оын А/373 тоот тушаалын дагуу 2023-2024 оны томуугийн улиралд ашиглах өвчлөлийн босго үзүүлэлтийг сүүлийн 5 жилийн дата мэдээнд үндэслэн гаргасан.</p>						
					<table border="1"> <tr> <td></td> <td>ТТӨ-ий 10.000 хүн ам дахь өвчлөл</td> <td>АЗЦХХ- ын 10.000 хүн ам дахь өвчлөл</td> </tr> <tr> <td>улирал хоорондын үе</td> <td>0-42.7</td> <td>0-3.1</td> </tr> </table>		ТТӨ-ий 10.000 хүн ам дахь өвчлөл	АЗЦХХ- ын 10.000 хүн ам дахь өвчлөл	улирал хоорондын үе	0-42.7	0-3.1
	ТТӨ-ий 10.000 хүн ам дахь өвчлөл	АЗЦХХ- ын 10.000 хүн ам дахь өвчлөл									
улирал хоорондын үе	0-42.7	0-3.1									

						идвэхжлийн үе	42.8-72.5	3.2-6.6	
						алаг цоог дэгдэлтийн үе	72.6-171.1	6.7-13.9	
						аймгийн хэмжээний дэгдэлтийн үе	171.2-310.3	14.0-17.8	
						тахал тархалт	310.4 ≤	17.9 ≤	
3.3	Улс орон даяар зохион байгуулагдаж байгаа урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэгт өөрийн харьяа нутаг дэвсгэр дэх хүн амыг насны бүлгээр бүрэн хамруулах, энэ чиглэлд ажил олгогчид болон салбар дундын хамтын ажиллагааг ханган манлайлж ажиллана.	-	-Үзлэгт хамрагдсан иргэдийн тоо, хувь	- Үзлэгт хамрагдсан 20%	-Үзлэгт хамрагдалтыг 50 хувьд хүргэх	Иргэдийн эрт илрүүлэг үзлэгийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор иргэдэд эрүүл мэндийн дэмжих төвийн цахим хаягийг нээн ажиллуулж мэдээ, мэдээлэл, зөвлөмж 30 удаа, орон нутгийн DBS ТВ-ээр 4 удаа, Цэц.мн сайтад 2 удаа, Live-аар 4 удаа “Эрт илрүүлгийн ач холбогдол” сэдвээр ярилцлага өгч богино хэмжээний видео шторк 5 төрлөөр, брошур гарын авлага 150 ширхэгийг иргэдийн нас насны ангилалд тохируулан гаргасан. 2023 онд 0-17 насны хүүхдийн эрт илрүүлэг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдалт аймгийн хэмжээнд 80.3% буюу улсын дунджаас 27.2%-иар их байна. 18-аас дээш насны иргэд хамрагдвал зохих хүн ам 67307 үүнээс хамрагдсан хүн ам өссөн дүнгээр 16188 буюу 24.05% өмнөх оноос 15.8%-иар нэмэгдсэн боловч улсын дунджаас 24.3%-иар бага үзүүлэлттэй байна.			90
3.2.1. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахлаас сэргийлэх, тэмцэх үйл ажиллагааны тогтвортой байдлыг хангах чиглэлээр:									
3.2.1.1.	Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахлаас сэргийлэх, цар тахалтай тэмцэх чиглэлээр салбар дундын оролцоо бүхий багаар халдварын нөхцөл байдал, эрсдэлд тухай бүрт	УТХО ОНТ	-Төлөвлөлт хийсэн байдал -	-Ковид-оос сэргийлэх бэлэн	- Төлөвлөгөө хийж батлуулах	2023 оны 5-р сарын 02-ны өдрөөс эхлэн Дархан-Уул аймгийн хэмжээнд Ковид-19 халдварын тохиолдол бүртгэгдэж эхэлсэн бөгөөд долоо хоног бүр аймгийн			100

	үнэлгээ хийж, хариу арга хэмжээний төлөвлөгөөг тодотгон төлөвлөгөөний хэрэгжилт, тайлагналтад хяналт тавьж ажиллана.			байдлын төлөвлөлт 1 удаа		удирдлагуудад нөхцөл байдлын мэдээллийг 35 удаа хүргэн ажилласан. Дархан-Уул аймгийн хэмжээнд Гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургууль болохтой холбоотой Гамшгаас хамгаалах Эрүүл мэндийн албаны төлөвлөгөөнд тодотгол хийж, ОБГ-аар батлуулан ажилласан. Дархан-Уул аймгийн Засаг дарга Монгол Улсын Шадар сайдтай байгуулсан гэрээний дагуу 6 сарын 7-9 ний өдрүүдэд болсон “Газар хөдлөлтийн үеийн гамшгаас хамгаалах команд штабын дадлага сургууль”, 06 сарын 13-17 ны өдрүүдэд болсон “Гамшгийн эрсдлээс хамгаалах, команд штабын иж бүрэн сургууль”-д Эрүүл мэндийн алба, мэргэжлийн анги 90 хүний бүрэлдэхүүнтэй “Хээрийн эмнэлэг” дэлгэн оролцож Дүүрэн хангалттай үнэлэгдсэн. Төлөвлөгөөний хэрэгжилт 100%-тай байна.	
3.2.1.2.	Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын шинэ хувилбарын тархалтаас урьдчилан сэргийлэх, тандалтыг эрчимжүүлэх, нийгмийн болон эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг орон нутагт оновчтой, үр дүнтэй зохион байгуулах, нөөцийн бэлэн байдал, шаардлагатай нөөцөөр хангах, шат бүрт хяналт тавих, нэгдсэн удирдлага, зохион байгуулалт, салбар дундын хамтын ажиллагаагаар хангаж ажиллана.	УТХО ОНТ	Тандалт судалгаа	Тандалт судалгаа	Тандалт судалгаа	Коронавируст халдварын үеийн орны бэлэн байдлыг хангаж Халдвартын тасгийн 30 /эрчимт 4/ орны бэлэн байдлыг ханган ажилласан. Дархан-Уул аймгийн хэмжээнд Ковид-19 халдварын нийт 267 тохиолдол бүртгэгдсэний 33 /12.4%/ тохиолдлыг эмнэлэгт хэвтүүлэн эмчилж, 234 /87.6%/ тохиолдлыг гэрээр хяналтанд авч эмчилсэн байна. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөц 14-21 хоногийн нөөцтэй байна.	100
3.2.1.3.	Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахлаас сэргийлэх, тэмцэх, хариу арга хэмжээг шуурхай авах зорилгоор нөөцийн бэлэн байдлын талаарх мэдээллийн сан бүрдүүлж, тухай бүрд шаардлагатай мэдээ, мэдээллээр баяжуулж, хяналт тавина.	УТХО ОНТ	burtgel.moh.mn бүртгэл мэдээ	Нөөцийн бэлэн байдлын үнэлгээг 3 удаа хийж, 11 төрлийн	-Нөөцийн бэлэн байдалд 2 удаа үнэлгээ хийх	Коронавируст халдварын үеийн орны бэлэн байдлыг хангаж Халдвартын тасгийн 30 /эрчимт 4/ орны бэлэн байдлыг ханган ажилласан. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн 14-21 хоногийн нөөцтэй байна. ЭМЯ-д нөөцийн судалгаа гаргаж явуулсан.	100

				зөвлөмж өгч ажилласан.		Burtgel.moh.mn цахимд нөөцийг 100% шивж оруулж байна.	
3.2.1.4.	Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахлын үед эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хэвийн тасралтгүй байдлыг хангаж, Хэнийг ч орхигдуулахгүй байх зарчим баримтлан ажиллана.	УТХО ОНТ	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авсан иргэд	Амбулаторийн үзлэг 641561 Стационарын үзлэг 28984 Түргэн тусламжийн дуудлага нийт 18781	Гүйцэтгэл эр /статистик үзүүлэлт тээр/	Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын дэгдэлтийн үед эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хэвийн, тасралтгүй байдлыг хангаж Монос, Эм импекс, Мөнхийн тун, Азифарм гэх мэт нийт 25 эм хангах байгууллага, эмийн сантай гэрээтэй ажилладаг. 280 нэр төрлийн эм тарианы нөөцтэй ба 58 нэр төрлийн 23554,6 сая төгрөгийн зайлшгүй шаардлагатай эм тариа нөөцөд бэлэн байна. Амбулаторийн нийт үзлэг 661172 хийгдсэн нь урьд оны мөн үеэс 19611 үзлэг нэмэгдсэн, Урьдчилан сэргийлэх үзлэг нийт үзлэгийн 29.8% эзэлж байгаа нь урьд оноос 2.1%-иар нэмэгдсэн, стационариор 27931 хүнд хэвтэн эмчлэх тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна. Нийт төрөлт 2015, амьд төрөлт 2017 байна. 1799 жирэмсэн хяналтад орсны 96.7% нь эрт буюу 0-3 сартай хяналтад орсон нь урьд оноос 1.9%-иар нэмэгдсэн сайн үзүүлэлттэй байна. Мөн нас баралт 491 тохиолдол байгаа нь урьд оны мөн үеэс 26 тохиолдлоор буурсан байна. Ковидоор: Батлагдсан тохиолдол 267. PCR 545 хийгдсэнээс 71 эерэг буюу 13%, тест 1145 хийгдсэнээс эерэг 174 буюу 15.1%. Эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн 24, гэрээр эмчлэгдсэн 221 байна.	100
3.2.1.5.	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт полимеразын гинжин урвал (ПГУ) шинжилгээ хийх урвалж, бодисоор тасралтгүй хангана.	УТХО ОНТ	-ПГУ шинжилгээ хийсэн тоо	- Түргэвчилсэн шинжилгээ 93038	Шаардлагатай тохиолдол бүрт	PCR оношлогоонд 2771 оношлуур хангагдсанаас 1043 ширхэг зарцуулж 1728 ширхэг нөөцөд үлдэгдэлтэй байна. Үр дүн: Бэлэн байдлын нөөцөнд 1728 ширхэг үлдэгдэлтэй.	100

			- Оношлуурын нөөц	хийсэн. Эерэг илрэлт 20.6% -PCR шинжилгээ 52577 хийж Эерэг илрэлт 23.6% - оношлуур 3300 ширхэг нөөцтэй		PCR 545 хийгдсэнээс эерэг илрэлт 13%, тест 1145 хийгдсэнээс эерэг илрэлтийн хувь 15.1% байна.	
3.2.1.6.	Нийт хүн ам болон зорилтот бүлэгт зориулсан коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахалтай тэмцэх, сэргийлэх мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааг цахим хэлбэрээр тогтмол зохион байгуулна	-	Цахим мэдээлэл, сургалт, сурталчилгаанд хамрагдсан иргэдийн тоо	давхардсан тоогоор 18007 иргэд	15000	Орон нутгийн DBS ТВ-ээр Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын нөхцөл байдал, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар 2 удаа мэдээлэл хийж, ЭМБ-уудын цахим сайтад байршуулсан Хандалт 4800. Халдварт өвчнөөс сэргийлэх талаар сургалт мэдээллийг 4353 хүнд, ТВ-ийн мэдээлэл 6 удаа, цахим мэдээлэл 8 төрлөөр хийсэн байна. <ul style="list-style-type: none"> Амьсгалын замын халдвар, ТТӨ-өөс сэргийлэх – хандалт 1238 Дархлаажуулалт гэж юу вэ?, Улаанбурхан, улаануудын нэмэлт дархлаажуулалтыг зохион байгуулах тухай – хандалт 2578 байна. ТТӨ-ий өнөөгийн нөхцөл байдал, сэргийлэх арга хэмжээ – хандалт 537 Үр дүн: Сургалт, мэдээллийг 9153 хүнд, ТВ-ийн мэдээлэл 6 удаа, цахим мэдээлэл 8 төрлөөр хийсэн байна.	70

3.2.1.7	Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахалтай тэмцэх, халдвар хамгааллын дэглэм баримтлах, халдварын үеийн оношилгоо, эмчилгээ зэрэг сэдвээр эрүүл мэндийн ажилтнуудад тасралтгүй байдлаар “сэргээх” сургалт зохион байгуулах, сургалтад цахимаар хамрагдах боломж, нөхцлийг бүрдүүлэн ажиллана.	-	- Сургалтад хамрагдсан ажилтан	давхардс ан тоогоор 680 хүн хамрагдс ан. 100%	500	<p>Халдварт өвчнөөс сэргийлэх 4 төрлийн сургалтад эрүүл мэндийн 190 ажилтан хамрагдсан. Коронавируст халдварын сэргийлэлт хяналт ажлын байран дахь сургалтад 175 хүн, улаанбурхан, улаануудын нэмэлт дархлаажуулалтыг зохион байгуулахтай холбоотой өрх, сумын ЭМТ-ийн удирдлага, вакциначори, ЕБС, СӨБ-ын эмч 65 хүнд, Вакцины хүйтэн хэлхээ, аюулгүй тарилга, халдварын сэргийлэлт хяналт сургалтыг 2 удаа 16 хүнд, Томуугийн дархлаажуулалтын сургалтыг эрүүл мэндийн 38 ажилтанд зохион байгуулсан нийт 484 ажилтан хамрагдсан.</p> <p>Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл орон нутгийн ТВ-ээр “Тууралтат халдварын тохиолдол, сэргийлэх арга хэмжээ” “Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын нөхцөл байдал”, “Дархлаажуулалт гэж юу вэ?”, “Улаанбурхан, улаануудын нэмэлт дархлаажуулалтыг зохион байгуулах тухай” мэдээ,зөвлөмжийг хүргэсэн.</p> <p>Үр дүн: Сургалтад 484 эмнэлгийн ажилтан хамрагдсан байна.</p>	100
3.2.2. Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чиглэлээр:							
3.2.2.1.	Улс орон даяар зохион байгуулагдаж байгаа урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэгт өөрийн харьяа нутаг дэвсгэр дэх хүн амыг насны бүлгээр бүрэн хамруулах, энэ чиглэлд ажил олгогчид болон салбар дундын хамтын ажиллагааг ханган манлайлж ажиллана.	-	Хамрагда лтын тоо, хувь	20%	50%	Иргэдийн эрт илрүүлэг үзлэгийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор иргэдэд эрүүл мэндийн дэмжих төвийн цахим хаягийг нээн ажиллуулж мэдээ, мэдээлэл, зөвлөмжийг 30 удаа, орон нутгийн DBS ТВ-ээр 4 удаа, Цэц.мн сайтад 2 удаа, Live-аар 4 удаа “Эрт илрүүлгийн ач холбогдол” сэдвээр ярилцлага өгч богино хэмжээний видео шторк 5 төрлөөр, брошур гарын авлага 150 ширхэгийг иргэдийн нас насны ангилалд тохируулан гаргасан. 2023 онд 0-17 насны хүүхдийн эрт илрүүлэг	90

						урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдалт аймгийн хэмжээнд 80.3% буюу улсын дунджаас 27.2%-иар хамрагдалт их байна. 18-аас дээш насны иргэд хамрагдвал зохих хүн ам 67307 үүнээс хамрагдсан хүн ам өссөн дүнгээр 16188 буюу 24.05% өмнөх оноос 15.8%-иар нэмэгдсэн боловч улсын дунджаас 24.3%-иар бага үзүүлэлттэй байна. Илэрсэн өвчлөл нийт 14400 100% эмчийн хяналтад авсан эрүүлжилт 61,8% байна. Эрүүл мэндийг дэмжих төвд үзлэгийн төрлийг нэмэгдүүлж, нүдний тусламж үйлчилгээг 1656 иргэнд үзүүлсэн байна.	
3.2.2.2	Эрүүл мэндийн салбарын хэмжээнд эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжих зорилтот арга хэмжээ (Эрүүл идэвхитэй амьдрал, Хавдрын эсрэг, Харшлаас сэргийлэх, Эрүүл чийрэг эр хүн, Халдварт бус өвчин, Халдварт өвчин, Эх хүүхэд нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, Орчны эрүүл мэнд болон бусад) хэрэгжүүлж ажиллана.	ОНТ	Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	95%	95% доошгүй	Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжих 8 арга хэмжээ хэрэгжилтийн дундаж 94% байна. Арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлтүүд: "Халдварт өвчинтэй тэмцэх сэргийлэх" арга хэмжээний төлөвлөгөө 96.1% "Эрүүл идэвхтэй амьдрал" арга хэмжээний төлөвлөгөө 98%, "Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд" 92.1%, "Хавдрын эсрэг" 92% "Харшлаас сэргийлэх" 95%, "Эрүүл чийрэг эр хүн" 96%, "Элэг бүтэн Монгол" 92.5%, "Орчны эрүүл мэнд" 90.6%.	94
3.2.2.3.	Сургуулийн өмнөх болон сургуулийн хүүхдийн эрүүл мэндийг хамгаалах, эрүүл мэндийн боловсрол олгох хичээлийн чанар, хүртээмж, амны хөндийн эрүүл мэндийг сайжруулах, осол, гэмтлээс сэргийлэх, "Үдийн хоол" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд салбар дундын оролцоог хангана	ОНТ	- Сургалтад хамрагдсан хүүхдийн тоо -Үзлэгт хамрагдсан хүүхдийн тоо	-Үзлэгт 5079 Сургалтад 8212	-Үзлэгт 5000 -Сургалтад 8000	"Шүд эрүүл бол бие эрүүл" 1 сарын аяны хүрээнд ЕБС, СӨББ, Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн эмч, нийгмийн ажилтан нийт 37 ажилтан, албан хаагчдад аргазүйн уулзалт, сургалтыг зохион байгуулсан. Аяны хүрээнд "Амны хөндийн эрүүл мэнд, шүдний эрүүл ахуй" сэдвээр сургалтыг 12544 хүүхдэд, 3236 эцэг эхчүүд, 850 багш нарыг хамруулсан. Ерөнхий боловсролын сургуулийн 1-5 ангийн 25 сурагчийг "Үе тэнгийн сургагч"-аар бэлтгэсэн.	100

						<p>ЕБС болон СӨББ-ын эмч нарт "Өсвөр үеийн хоолны шим тэжээл" сургалт зохион байгуулж нийт 60 эмч мэргэжилтэн хамрагдсан байна.</p> <p>ЕБС-ын сургуулийн эмч нар өрхийн эрүүл мэндийн төвийн эмч нартаа хамтран амны хөндийн үзлэгийг 6018 хүүхдэд хийж зөвөлгөө өгч ажилласан байна. Эрүүлжилт 60.3% байна.</p>	
3.2.2.4.	<p>Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, халдварт өвчний дэгдэлт, цар тахлын үеийн хариу арга хэмжээний бэлэн байдлыг хангаж ажиллана.</p> <p>Ковид: Батлагдсан торхиолдол 267. PCR 545 хийгдсэнээс 71 эерэг буюу 13%, тест 1145 хийгдсэнээс эерэг 174 буюу 15.1%. Эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн 33, гэрээр эмчлэгдсэн 234 байна.Олон нутгийн DBS ТВ-ээр Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын нөхцөл байдал, урьчдлан сэргийлэх арга хэмжээний талаар 2 удаа мэдээлэл хийсэн.</p>	ОНТ	Сургалта д хамрагдс ан ажилтан.	- 680	300	<p>ХӨСҮТ-өөс зохион байгуулсан Орон нутгийн түвшинд олон эх сурвалжит тандалт болон таамаглалд суурилсан дата мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийх, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед эрсдэлийн үнэлгээ хийх чадавхыг бэхжүүлэх, дэмжлэг үзүүлэх сургалтад НЭМТ-ийн 2 мэргэжилтэн хамрагдсан.</p> <p>Томуу, томуу төст өвчний дэгдэлтийн үед эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний бэлэн байдлыг хангах, томуугийн харуулдан тандалтын үйл ажиллагааг бэхжүүлэх аймгийн Томуугийн зөвлөгөөнийг зохион байгуулж 80 эмч, мэргэжилтэн хамрагдсан ба 13 илтгэл хэлэлцүүлэгдсэн. Мөн зөвөлгөөнд оролцсон ЭМГ-ын статистик эмч, тархвар судлаач болон өрх, сумын эмч 30 мэргэжилтэнд “Томуу.1313.mn” цахим программд хэрхэн бүртгэх талаар дадлагатай сургалтыг явуулсан. Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн чадавхыг сайжруулах чиглэлээр:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЭМГ-ын даргын А/94 тоот “Үер, усны аюул, осол гэмтэл, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, авч 	100

						<p>хэрэгжүүлэх хариу арга хэмжээг эрчимжүүлэх тухай” тушаалаар харьяа ЭМБ-уудын бэлэн байдлыг хангах талаар үүрэг болгож, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг батлуулан ажилласан.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЭМБ-уудад Үер усны осол гэмтэл, халдварт өвчнөөс сэргийлэх, бэлэн байдлыг хангах тухай зөвлөмж, Халдваргүйтгэл хийх арга, бодис найруулах тухай зөвлөмжийг хүргүүлсэн. • Эрүүл мэндийн ажилтнуудад “Халдварт өвчний хам шинжийн тандалт” болон баяр наадмын үйл ажиллагаа эхлэхтэй холбоотой гэдэсний халдвар, хоолны хордлогоос сэргийлэх, бэлэн байдлыг хангах тухай цахим сургалтад 93 ажилтан хамрагдсан. • “Гамшгийн эрсдэлээс хамгаалах, команд штабын иж бүрэн сургууль”-д Эрүүл мэндийн алба, мэргэжлийн анги 90 хүний бүрэлдэхүүнтэй “Хээрийн эмнэлэг” дэлгэн оролцож Дүүрэн хангалттай үнэлэгдсэн. Төлөвлөгөөний хэрэгжилт 100%-тай байна. <p>Үр дүн: Сургалтад 295 ажилтан хамрагдсан.</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--

3.2.2.5	Сүрьеэ өвчний илрүүлэлтийн хувийг зорилтот түвшинд (хавсралт) хүргэх, далд хэлбэрийн сүрьеэг илрүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулж, үр дүнг тооцно.	УТХО ОНТ	Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин	10 000 хүн амд 8.7‰	Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин, 10 000 хүн амд 8.5‰	<p>Сүрьеэгийн зорилтот болон эрсдэлт бүлэгт “Уушигны эмгэгийг эрт илрүүлэх үзлэг”-ийг төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулж 2711 иргэн 100% хамрагдаж, шинэ 23 сүрьеэгээс 16 нь уушигны халдвартай хэлбэр сүрьеэг илрүүлэн 100% эмчилгээ, хяналтад авсан нь 240-320 хүнд халдвар тархах эрсдлээс сэргийлсэн.</p> <p>Зорилтот бүлгийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдвал зохих 84 хүнээс 78 буюу 92.8% хамрагдсан байна. Улсын зорилтот түвшинээс 58%, аймгийн зорилтот түвшинээс 48%-иар давуулан биелүүлсэн.</p> <p>Аймгийн хэмжээнд 87 шинэ сүрьеэгийн тохиолдол бүртгэгдсэн нь Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин 10000 хүн амд 8.3‰ байгаа нь урьд оноос 0.7%-иар буурсан сайн үзүүлэлттэй байна.</p>	100
3.2.2.6	Бэлгийн замаар дамжих халдвар (БЗДХ)-ыг илрүүлэх урьдчилан сэргийлэх үзлэгт зорилтот бүлгийг хамруулах арга хэмжээг төр, төрийн бус байгууллага, ажил олгогчидтой хамтран зохион байгуулж, халдвартай иргэдийг эмчилгээнд бүрэн хамруулж, эмчилгээний үр дүнг тооцон ажиллана.	УТХО ОНТ	Идэвхитэй илрүүлэг үзлэгт хамрагдалтын тоо, хувь Эмчилгээнд хамрагдсан байдал	Идэвхитэй илрүүлэг үзлэгт хамрагдалтын тоо 1180 хүн эмчилгээнд 100%	Идэвхитэй илрүүлэг үзлэгт хамрагдалтын тоо 2000 хүн эмчилгээнд 100%	<p>Зонхилон тохиолдох БЗДХ 154 шинэ тохиолдол бүртгэн 100% эмчилгээ хяналтад авсан. БЗДХ-ын бүртгэгдсэн тохиолдол нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2 тохиолдлоор буурсан байна. /Тэмбүү-57 тохиолдол буюу 5.3 промель, Трихоманиаз-42 тохиолдол буюу 3.9 промель, Заг хүйтэн-55 тохиолдол буюу 5.1 промель/ Улсын дунджаас БЗДХ-ын тохиолдол 2.7 промелиор бага байна.</p> <p>ЭБЭ, ЭБҮ-д 187 үйлчлүүлэгчийг “ХДХВ/ДОХ, тэмбүүгийн тархалт”-ын тандалт судалгаанд хамруулсан.</p> <p>Идэвхитэй илрүүлэг үзлэг зохион байгуулж 3087 иргэн хамруулсан нь өмнөх жилээс 5.4%-иар хамрагдалт нэмэгдсэн.</p> <p>Жирэмсний хяналтад шинээр орсон нийт 1799 эмэгтэйд зонхилон тохиолдох БЗДХ/ХДХВ/ДОХ илрүүлэх шинжилгээнд хамруулсан.</p>	100

						<p>Үр дүн: Идэвхитэй илрүүлэг үзлэг зохион байгуулж 3087 иргэн хамруулсан нь өмнөх жилээс 5.4%-иар хамрагдалт нэмэгдсэн.</p> <p>Шинээр илэрсэн өвчлөлийг 100% эмчилгээнд хамруулсан.</p>	
3.2.2.7	<p>Сэтгэцийн эрүүл мэнд, ялангуяа хүүхэд, өсвөр үеийнхэнд сэтгэлзүйн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх, сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах, архи, тамхи, мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хор хөнөөл, түүний талаар мэдлэг олгох, хэрэглээг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх, осол, гэмтлээс сэргийлэх зэрэг салбар дундын хамтын ажиллагааг ханган хамтран ажиллана.</p>	-	<p>Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа, хамрагдсан иргэдийн тоо</p>	1734 хүн	1500	<p>Аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/125 дугаар захирамжийн дагуу “Тамхигүй өсвөр үе” аяны хүрээнд Утаат электрон тамхины хор уршиг сэдвээр сургалтыг ерөнхий боловсролын 10 сургуулийн 8-12 дугаар ангийн 2226 сурагчид хамрагдсан. Хорт бодисын хэрэглээ, хор уршиг сэдэвт АХА тэмцээнийг 8-11 дүгээр ангийн 386 сурагчдын дунд зохион байгуулсан.</p> <p>Өсвөр үеийн эрүүл мэндийн төвийг ажиллуулж эхлэсэн ба өсвөр үеийн эмчийн үзлэгт 38 хүүхэд хамрагдсан. Итгэлтэй утас 70371000 утсанд 32 дуудлага хүлээн авч, 51 хүүхдэд мэргэжлийн эмчийн ганцаарчилсан зөвлөгөө өгсөн.</p> <p>“Өсвөр үеийн 7 хоног”-ийн аяныг 7 чиглэлээр ЕБС, СӨББ-ийн эмч нарт уулзалт сургалтыг зохион байгуулж, 14 ЕБС, МСҮТ-ийн 2993 сурагчдыг хамруулан “Сэтгэцийн эрүүл мэнд” “Дэлгэцийн донтолт” сэдвүүдээр мэдлэг олгох сургалт зохион байгуулсан.</p> <p>“Сэтгэцийн эрүүл мэндийн боловсролыг хүн бүрт” аяны хүрээнд Эрүүл мэндийн яам болон Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн цахим хуудсанд байршуулсан видео мэдээ, зурган мэдээллийг тухай бүрт Эрүүл мэндийн газрын цахим хуудсанд байршуулсан. Нийт 46 төрлийн мэдээллийг байршуулсан бөгөөд хандалт 96.230 байна.</p>	100

						Үр дүн: 7 арга хэмжээнд 5648 хүүхэд залуучууд хамрагдсан.	
3.2.2.8	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэн эрүүл мэндийн байгууллагын гадаад, дотоод орчны тохижилт (тэргэнцэрт зориулсан үүдний хэсэг, хананы бариул, дуугүй хөтөч, тусгайлсан жорлон, дуут дохио гэх мэт)-д үнэлгээ хийж үнэлгээний мөрөөр шаардлагатай арга хэмжээ төлөвлөн хэрэгжүүлж ажиллана.	УТХО ОНТ	ХБИ-ийн тусламж үйлчилгээ авах нөхцөл сайжруул ахтай холбоотой тохижилт хийгдсэн ЭМБ-ын тоо	4 ЭМБ	4 ЭМБ-д ХБИ-ийн тусламж үйлчилгээ авах нөхцөл сайжруулахтай холбоотой тохижилт хийх	Аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулдаг хувийн хэвшлийн ортой 12 эмнэлгт явцын хяналт үнэлгээг хийхэд Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлөийг бүрдүүлэн тэргэнцэрт зориулсан үүдний хэсэг, хананы бариул, дуугүй хөтөчийг эмнэлэг бүр байрлуулсан байна. Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг ОНХС-н 16,0 сая төгрөгийн санхүүжилтээр Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний төрөх ортой болсон. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын салбар комиссын 22 удаагийн хурлаар 355 хүүхдийн эрүүл мэндийн болон халамж асаргааг шийдвэрлэж ажилласан байна.	100
3.2.2.9	Эрүүл мэндийн боловсрол олгох, мэдээлэл, сургалт, сурталчилгаа, эрүүл аж төрөх зан үйлийг төлөвшүүлэх үйл ажиллагааг шинэлэг хэлбэрээр зохион байгуулж салбар дундын хамтын ажиллагааг ханган ажиллана.	УТХО ОНТ	ЭМБ-уудын веб, цахим хуудаст тавигдсан мэдээллийн тоо Цахимд хандсан иргэд	-	веб эсвэл цахим хуудасны хандалт	Эрүүл мэндийн газраас “Эрүүл идэвхтэй амьдрал”, Биеийн тамир спортын газраас “Дархан Эрүүл идэвхтэй амьдрал, идэвхтэй хөдөлгөөндөө цаг гаргая” цахим хуудас тус тус ажиллуулж, ЕБС, СӨББ-ын багш ажилчид, хүүхдүүд, Эрүүл мэндийн салбарын эмнэлгийн ажилчид, аж ахуй нэгж, байгууллагын албан хаагчид, ТББ иргэдийн төлөөлөл нийт 42 байгууллага дасгалын дүрс бичлэг, дасгал арга хэмжээний зураг байршуулсан байна. Хандалтын тоо-36728 хүн • ЭМЯ-наас “Энэ жилдээ эрүүл жиндээ аян” нээлтэд 74 аж ахуй нэгж	100

						<p>байгууллагын 100 гаруй төлөөллүүд оролцож, ТҮМЭН дасгалыг хийсэн.</p> <ul style="list-style-type: none"> Энэ жилдээ эрүүл жиндээ аяны хүрээнд Эрүүл мэндийн газар, Биеийн тамир спортын газар, Цогзолбоо аэробек студи, нийтийн бүжгийн Ирээдүй клуб хамтран 7 хоног бүрийн Баасан гаригт өглөөний 07.00-08.00 батлагдсан хуваарийн дагуу 14 удаагийн маршрутын дагуу алхая, дасгал арга хэмжээнд 62 байгууллагын ажилчид болон иргэдийн төлөөлөл 5673 хүнийг хамруулсан байна. <p>МУ-ын Ерөнхийлөгчийн санаачилгаар “Эрүүл монгол хүн” үндэсний фестивалийг аймгийн Засаг даргын Тамгын газар, Эрүүл мэндийн газар, Биеийн тамир спортын газар болон Төрийн болон Төрийн бус байгууллагууд хамтран “Дархан-50” цогцолборын талбайд зохион байгуулж, өртөөчилсөн сургалт сурталчилгаа, мэдээлэл хийж , 350 гаруй иргэд, албан хаагчид хамрагдсан.</p>	
3.2.2.10	Жил бүр зохион байгуулагддаг оюутны эрүүл мэндийг дэмжих сарын аяны хүрээнд оюутан залуучуудыг эрт илрүүлэх үзлэг, шинжилгээ, оношилгоонд бүрэн хамруулахад дэмжлэг үзүүлж ажиллана.	-	Үзлэг, шинжилгээ энд хамрагдсан оюутан	2500	3500	<p>ЭМЯ-ны 2023.09.22-ны өдрийн 6/4313 албан тоотын дагуу “Эерэг хандлага-Эрүүл оюутан” уриан дор 3 чиглэлийн хүрээнд 9 үйл ажиллагааг төлөвлөн хэрэгжилт 100%-тай байна. 9 их дээд сургуулиудын удирдлага, оюутны зөвлөлтэй хамтран 3467 оюутан залууст уулзалт зохион байгуулсан. АШУҮИС-ын 100 оюутанд Оюутан залуусын эрүүл мэнд, БЗДХ-аас урьдчилан сэргийлье сургалтыг зохион байгуулсан.</p> <p>6 их дээд сургуулийн 84 оюутан залуусыг хамруулсан өглөөний дасгал, алхалт арга хэмжээг зохион байгуулсан. Хүн амыг нас, хүйс, эрүүл мэндийн эрсдэлд суурилан урьдчилан сэргийлэх, эрт</p>	100

						илрүүлэг багцын үзлэгт 18-30 хүртэлх насны 4088 хүн хамрагдсан байна.	
3.2.2.11	Аймгийн авто замын осол ихээр гардаг Хар цэг, түүнтэй ойр байрлах сумын эрүүл мэндийн төвийг ослын үеийн яаралтай түргэн тусламж үзүүлэх нөхцөл боломжоор хангах, хяналт тавих, өмнө байгуулагдсан яаралтай түргэн тусламж үзүүлэх цэгийн үйл ажиллагааны тасралтгүй байдал, нөөц бүрдүүлэлтийг хангахад дэмжлэг үзүүлж ажиллах.	-	-Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа - Хамрагдсан хүний тоо	1184	2000	ЭМГ, ОБГ хамтран “Хүүхэд-Аюулгүй орчин” аяны хүрээнд ЕБС болон СӨББ-ын 39 эмч нарт “Хүүхдүүд ээ аюул, ослоос урьдчилан сэргийлье” сургалт зохион байгуулсан. Осол гэмтлээс сэргийлье сэдвээр 2 удаагийн эмчийн цахим зөвлөгөө LIVE бэлтгэн, Дархан-Уул аймаг, Дархан хот, Эрүүл мэндийн байгууллагуудын 17 цахим хуудаст байршуулан хүн амд түгээн ажилласан. Хандалт 1663. Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн боловсруулсан Ахуйн осол, бэртэл гэмтэл, зам тээврийн осол, бага насны хүүхдийн болзошгүй эрсдлээс сэргийлье сэдвүүдээр 5 төрлийн инфографик зөвлөмжийг 551 иргэдэд тараасан. Иргэд, жолооч нарт зам тээврийн осол, хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, замын хөдөлгөөний дүрмийг сурталчилах, сэрэмжлүүлэг, зөвлөмжийг хүргэх чиглэлээр 192 дуудлагатай постны гадна талд Лед урсдаг самбарыг суурилуулсан. Зам тээврийн осол ихээр гардаг байршил болох 8 дугаар багийн “Магнолиа” дэлгүүрийн явган хүний гарцынг 18.1 сая төгрөгийн өртөг бүхий сонсголын болон харааны бэрхшээлтэй иргэн, бага насны хүүхдэд зориулсан дуут, лед гэрэлтэй сүүлийн үеийн техник технологиор тоноглох шинэчилсэн. Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг ханган “Сургуулийн орчимын хязгаарлалтын бүс”-ийг Дэлхийн зөн ОУБ-ын дэмжлэгээр 2 сургуульд шинээр байршуулсан.	100

3.2.2.12	Иргэдэд эрүүл мэндийн боловсрол олгох, мэдээлэл сургалт сурталчилгааг өргөжүүлэх, энэ чиглэлд салбар хоорондын хамтын ажиллагааг ханган ажиллах.	-	Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа, хамрагдсан иргэд	-18000	20000	<ul style="list-style-type: none"> • Зонхилон тохиолдох Халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх сургалтад нийт 64327 хүн хамрагдсан. • Эрүүл мэндийн яам, Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн боловсруулсан цахим зөвлөмжийг 87 төрлөөр орон нутгийн хэвлэл мэдээлэл, цахим сайт 17 сувгаар түгээсэн. • Монгол улсын Засгийн газрын 2001 оны тогтоолын дагуу “Нийгмийн эрүүл мэндийн нэрэмжит өдрийг 16 удаа, өдөрлөг 23 удаа, аян 14 удаа зохион байгуулж, эрүүл мэндийг дэмжих үйл ажиллагаанд 42318 иргэн хамрагдсан. • Аймгийн ИТХТ-ийн 2013 оны 15 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж “Эрүүл мэндийн өдөр” дэвтэр, туг аялуулах хуваарийн дагуу 17 байгууллагад 14 хоногийн хугацаатай аяныг зохион байгуулж, 527 албан хаагчдын эрүүл мэндийг дэмжих арга хэмжээг зохион байгуулж ажилласан. • НЭМТ-д суурин компьютерийн дэлгэц, ярилцлага бэлтгэх орчин нөхцөл бүрдсэн. 10 удаагийн мэргэжлийн эмч мэргэжилтнүүдийг оролцуулан ганцаарчилсан ярилцлага бэлтгэн байгууллагын цахим хуудсаар дамжуулан хүн амд түгээсэн. • DBS телевизтэй хамтран ажиллах гэрээний дагуу “Эрүүл мэндийн цаг” нэвтрүүлэг 7 хоногийн Мягмар гараг бүрт батлагдсан хуваарийн дагуу 32 удаа сэдэвчилсэн нэвтрүүлэг бэлтгэн, 68 удаагийн давтамжтайгаар телевизийн сувгаар, тус телевизийн цахим хуудсаар хүн амд хүргэж ажилласан. <p>Үр дүн: Эрүүл мэндийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагаанд давхардсан тоогоор</p>	100
----------	--	---	---	--------	-------	--	-----

						нийт 107 гаруй мянган хүн хамрагдсан байна.	
3.2.3. Анхан шатлалын эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чиглэлээр:							
3.2.3.1	Өрхийн эрүүл мэндийн төвтэй байгуулах гүйцэтгэлийн гэрээгээр хүлээсэн үүргээ бүрэн биелүүлж, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн үйл ажиллагааны гүйцэтгэлд хяналт тавин ажиллана.	-	Өрхийн гүйцэтгэлийн гэрээний үнэлгэний хувь	Өрхийн гүйцэтгэлийн дундаж үнэлгээ 95.3%	Дундаж үнэлгээ 95.5%	<p>Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны 02 дугаар сарын 22 өдрийн А/104 дугаар тушаалаар Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдтэй хийгдсэн “Гүйцэтгэлийн гэрээний хэрэгжилтийг дүгнэх, хяналт тавих, гэрээг сунгах, дуусгавар болох журам”-ын хэрэгжилтийг ханган гэрээг дүгнэх үйл ажиллагааг 2023 оны 12 дугаар сарын 06-аас 08-ны хооронд аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг Өрхийн эрүүл мэндийн 5 төвд ажилласан. Ерөнхий үнэлгээгээр 92.3% буюу “Бүрэн хангалттай” дүгнэгдсэн. Үүнд: Гос хот ӨЭМТ 96.4%, Аминхолбоо ӨЭМТ 92.6%, Мэдстоб ӨЭМТ 91.4%, Түвшинхолбоо ӨЭМТ 90.6%, Гэрэлтэй ӨЭМТ 90.5% үнэлэгдсэн байна.</p> <p>Эрүүл мэндийн газрын даргын зөвлөлийн хурлаар Өрхийн Эрүүл мэндийн төвүүдийн 2023 оны гүйцэтгэлийн гэрээний хэрэгжилтийн тайланг ЭМГ-ын даргын зөвлөлийн хурлаар оруулж, тулгамдаж байгаа асуудлыг хэлэлцэн, 7 төрлийн зөвлөмж өгч ажилласан.</p> <p>ЭМГ-ын ХШҮ-гээр ӨЭМТ-ийн дундаж : 88.6%, (Аминхолбоо-87.7% , Гэрэлтэй-</p>	100

						90.3%, Госхот – 90% , Мэдстоб-88.4%, Түвшинхолбоо-86.6%) СЭМТ-ийн дундаж : 80.6 % , (Шарын гол сум-81.7% , Хонгор сум-83.9 % , Орхон сум-76.1%) үнэглэгдсэн ба 24 төрлийн зөвлөмж өгч ажилласан байна.	
3.2.3.2	Орон нутагт түр оршин суугч, явуулын иргэдэд үзүүлэх тусламж үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг хангаж ажиллана.	-	Тусламж үйлчилгээ авсан иргэд	ӨЭМТ-дэд 1156 иргэн шинээр бүртгэгдэн тусламж үйлчилгээ авсан	Тохиодлын тоогоор	Түр оршин суугч, явуулын 4891 иргэдэд амбулаторийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний төрлөөр ангилахад: Хэвтэн эмчлүүлэх тусламж үйлчилгээг 1215 иргэн, 205 явуулын иргэнд төрөх эмэгтэйчүүдийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна.	100
3.2.3.3	Алслагдсан орон нутгийн хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор “Явуулын (мобайл) эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ”-г бүх сумдад зохион байгуулна.	УТХО	Тусламж үйлчилгээ авсан хүний тоо	Мобайл - 2767	2500	Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвд үзүүлэх эмнэлгийн анхан шатлалын тусламж, үйлчилгээнд Мобайл технологийн үзлэгт 1341 иргэнд хамрагдсан байна. Илэрсэн 111 өвчтөнг лавалгаа шатлалын эмнэлэгт шилжүүлсэнээс онош батлагдсан 82 хүнийг эмчилгээ, хяналтад 100% авсан. Аминхолбоо, Госхот ӨЭМТ-үүд ЭХО-ны эмчийг гэрээгээр түр хугацаагаар ажиллуулан иргэдэд тусламж үйлчилгээг тасралтгүй хүргэн ажиллаж байна. Мобайл технологийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлэхэд эрүүл мэндийн газрын шуурхай хуралд удирдлагуудад үүрэг чиглэл өгч, мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажилласан. Явуулын багийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ: “Малчдын эрүүл мэндийг дэмжих сар”-ын хүрээнд НЭМТ, өрх, сумын эрүүл мэндийн төвүүд алслагдсан хөдөөгийн малчин иргэдэд урьдчилан сэргийлэх үзлэг зохион байгуулж, 106 өрхийн 815 иргэнд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна. Сумдын	100

						ЭМТ-үүд 3 удаа явуулын байдлаар үзлэг зохион байгуулж нийт 102 өрхийн 400 иргэнд дархлаажуулалт болон урьдчилан сэргийлэх үзлэг зохион байгуулсан байна. “Ахмад настны эрүүл мэндийг дэмжих” сарын хүрээнд ахмадын урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг 4 нарийн мэргэжлийн эмчийн бүрэлдэхүүнтэй баг 3 сум, 5 өрхийн ЭМТ-тэй хамтран зохион байгуулсан. Урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 4 эмчийн үзлэгт давхардсан тоогоор нийт 5784 настан буюу 45.9% нь хамрагдсан байна. Илэрсэн өвчлөлийг нарийн мэргэжлийн эмч нар эмчилгээ бичиж, зөвлөгөө өгсөн.	
3.2.3.4.	Сумын эрүүл мэндийн төвийн байр ашиглалт, урсгал засварын зардлыг Монгол Улсын 2023 оны төсвийн тухай хуулийн дагуу орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлнэ.	УТХО ОНТ	-Урсгал засвар хийгдсэн ЭМБ-ын тасаг нэгжийн тоо	8 тасаг нэгж	Шарын гол СЭМТ	Орон нутгийн 2023 оны төсөвт сумын эрүүл мэндийн төвийн тогтмол зардалд 486.6 сая, байр ашиглалттай холбоотой урсгал засварын зардалд 18.8 сая, нийт 505.4 сая төгрөгийн төсөв батлагдсан ба хуваарийн дагуу санхүүжилт олгогдож байна. Үүнд: Шарын гол СЭМТ-ийн тогтмол зардалд 370.3 сая, байр ашиглалттай холбоотой урсгал засварын зардалд 8.6 сая, нийт 378.9 сая төгрөг, Хонгор СЭМТ-ийн тогтмол зардалд 53.1 сая, байр ашиглалттай холбоотой урсгал засварын зардалд 5.6 сая, нийт 58.7 сая төгрөг, Орхон СЭМТ-ийн тогтмол зардалд 63.2 сая, байр ашиглалттай холбоотой урсгал засварын зардалд 4.6 сая, нийт 67.8 сая төгрөгийн төсөв батлагдсан.	100
3.2.4.Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн чиглэлээр:							
3.2.4.1	Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/590 дүгээр тушаалын дагуу “Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн орон тооны бус зөвлөл”-ийг ахлан Эх, нялхас, 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, ялангуяа сэргийлж болох эндэгдлийг	-	-Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа	6 удаа 52	5 удаа 55 мэргэжилтэн	Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн орон тооны бус салбар зөвлөл байгуулах тухай” аймгийн Засаг даргын 2023 оны 01/А/102 тоот захирамжаар нийт 16 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулагдав.	90

	тууштай бууруулах чиглэлээр тэгш, хүртээмжтэй, чанартай тусламж, үйлчилгээг орон нутгийн түвшинд зохион байгуулж ажиллана.		- Хамрагдсан эмч, мэргэжилтэн			Эх хүүхэд нөхөн үржихүйн салбар зөвлөлийн гүйцэтгэлийн тайланг гаргаж ЭМЯ-д илгээсэн. ЭМС-ын А/263 дугаар тушаалын дагуу 0-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 20 бүртгэгдэж, 11 тохиолдлыг хуралдаж холбогдох материалыг ЭХЭМҮТ-д хүргүүлсэн. Амьгүй төрөлт нийт 9 тохиолдол бүртгэгдсэнээс 5 тохиолдлыг хэлэлцсэн “Нярайн зүрх уушги амьлуулах” “Нярайн нэн шаардлагатай тусламж, сэхээн амьдруулах” сэдэвт 3 удаагийн сургалтад 47 эх баригч, 12 сувиалгч хамрагдсан. Сургалтын өмнөх мэдлэгийн түвшин 66,6%, сургалтын дараах мэдлэгийн 95,5%. Ахисан 28.9% байна.	
3.2.4.2	Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хамралтыг нэмэгдүүлэх, жирэмсний хяналтын чанарыг сайжруулан жирэмсэн үеийн гурвалсан халдвар ХДХВ, тэмбүү, гепатитын В, С, вирусийн илрүүлэг шинжилгээний хамрагдалт, тэмбүүтэй жирэмсэн эмэгтэйн эмчилгээ, эмчилгээний дараах хяналт, бэлгийн хавьтагчийн илрүүлэлт оношилгоо, эмчилгээний байдалд байнга хяналт тавьж төрөлхийн тэмбүүгийн тохиолдол гаргахгүй ажиллана.	УТХО ОНТ	эрт хяналтын хамрагдалтын хувь - Гурвалсан халдварын шинжилгээний хамрагдалт	94.5%	92%	Жирэмсний хяналтад шинээр 1799 эмэгтэй хамрагдсаны 1739 тохиолдол буюу 96.7 хувь нь эрт хяналтад орж урьд оноос 1.9% нэмэгдсэн үзүүлэлтэй байна. Жирэмсний хяналтын чанарыг сайжруулан жирэмсэн үеийн гурвалсан халдвар ХДХВ, тэмбүү илрүүлэх хурдавчилсан DUO оношлуур, серологийн шинжилгээг хяналтад шинээр орсон 1799 жирэмсэн эмэгтэйд хийхэд зонхилон тохиолдох БЗДХ 64 илэрсэнээс 20 тохиолдол буюу 31.2 % жирэмсний тэмбүү өвчний халдвартай илэрсэнг 100% эмчлэн эрүүлжүүлсэн. Урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 6 тохиолдолоор нэмэгдсэн байна. Хавьтал 18 шинэ тохиолдол илрүүлэн 100% хяналтанд авч, зөвлөгөө өгч, эмчлэн эрүүлжүүлсэн. Төрөлхийн тэмбүү өвчний халдвар, эрсдлийг бууруулах сургалт, сурталчилгаа мэдээ мэдээллийг нийт 43	100

						<p>удаагийн давхардсан тоогоор 1682 жирэмсэнг хамруулсан.</p> <p>•Шторк 1, инфографик-2 төрөл, гарын авлага 6 төрлийн 800 ширхэгийг тараасан, Цахим орчин дахь зөвлөгөө, мэдээллийн хандалтын тоо 1184 байна.</p> <p>•Танхимын сургалтаар 438 жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг хамруулахад мэдлэг хандлага 35%-иар нэмэгдсэн.</p> <p>Үр дүн: 96.7 хувь нь эрт хяналтад орж урьд оноос 1.9% нэмэгдсэн үзүүлэлтэй байна.</p> <p>Жирэмсэн үеийн гурвалсан халдвар ХДХВ, тэмбүү илрүүлэх хурдавчилсан DUO оношлуур, серологийн шинжилгээг хяналтад шинээр орсон 1799 жирэмсэн эмэгтэй буюу 100% хамрагдсан.</p> <p>Төрөлхийн тэмбүү өвчин гаргаагүй ажилласан.</p>	
3.2.4.3	Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвд 18 сар, 36 сартай хүүхдийн эрүүл мэнд, хөгжлийн цогц үзлэгийг тогтмол зохион байгуулна (Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2018 оны А/304, А/699, А/460 дугаар хамтарсан тушаал)	-	- Хамрагдсан хүүхдийн тоо	4345	3000	<p>Өрх сумын эрүүл мэндийн төвүүдэд:</p> <p>-9 сартай 1322 хүүхдээс 1293 хүүхэд урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулж, суурь өвчлөл 28 илрүүлж, 100% эмчлэн эрүүлжүүлсэн.</p> <p>-18 сартай 1322 хүүхдээс урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 1234 хүүхэд хамруулж, хөгжлийн хоцрогдолтой 2 хүүхдийг илрүүлж дээд шатлалын эрүүл мэндийн байгууллага руу илгээсэн. Суурь өвчлөл 210 илрүүлсэнг 100% эмчилсэн.</p> <p>-36 сартай 1400 хүүхдээс урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 1298 хүүхэд хамруулж, хөгжлийн хоцрогдолтой 4 хүүхдийг илрүүлж дээд шатлалын эрүүл мэндийн байгууллага руу илгээсэн. Суурь өвчлөл 314 илрүүлсэнг 100% эмчилсэн.</p> <p>Нэгдсэн эмнэлэг хүүхдийн өсөлт хөгжил бойжилтыг үнэлэх Морбасын үнэлгээг 244 хүүхдэд хийж аутизмтай 3 хүүхэд, хэл ярианы хөгжил хоцролтой 3 хүүхдийг</p>	100

						илрүүлсэн мэдрэлийн эмчийн хяналтад авч эмчилгээ хийсэн. Үр үн: Хамрагдсан хүүхдийн тоо 3825.	
3.2.4.4	Хүүхдийг осол гэмтэл, хүчирхийллээс сэргийлэх мэдээлэл сурталчилгааг өргөжүүлж, арга хэмжээний хэрэгжилтэд байнгын хяналт тавина.	-	-Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа - Хамрагдсан хүний тоо	1184	2000	ЭМГ, ОБГ хамтран “Хүүхэд-Аюулгүй орчин” аяны хүрээнд ЕБС болон СӨББ-ийн 39 эмч нарт “Хүүхдүүд ээ аюул, ослоос урьдчилан сэргийлье” сургалт зохион байгуулсан. Осол гэмтлээс сэргийлье сэдвээр 2 удаагийн эмчийн цахим зөвлөгөө LIVE бэлтгэн, Дархан-Уул аймаг, Дархан хот, Эрүүл мэндийн байгууллагуудын 17 цахим хуудаст байршуулан хүн амд түгээн ажилласан. Хандалт 1663 Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн боловсруулсан Ахуйн осол, бэртэл гэмтэл, зам тээврийн осол, бага насны хүүхдийн болзошгүй эрсдлээс сэргийлье сэдвүүдээр 5 төрлийн инфографик зөвлөмжийг Дархан-Уул аймгийн 551ш иргэдэд тараасан. Үр дүн: -Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа-8 -Хамрагдсан хүний тоо-2253	100
3.2.4.5	Жирэмсэн эмэгтэйн амь насанд ноцтой хүндрэл гарч зайлшгүй тээвэрлэх шаардлага үүссэн тохиолдолд онгоц болон бусад тээврийн хэрэгслийн зардлыг Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс гарган дэмжлэг үзүүлнэ.	УТХО ОНТ	Тохиолдлоор	Тохиолдлоор	Тохиолдлоор	Тохиолдол гараагүй	100%
3.2.4.6	Эх, хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах чиглэлээр аймгийн хэмжээнд хэрэгжүүлж байгаа үйл ажиллагааны талаарх тайлан, мэдээллийг аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар жилдээ 1-ээс доошгүй удаа хэлэлцүүлж, тодорхой шийдвэр гаргана	-	Зөвлөлийн хуралд хэлэлцүүлсэн асуудал	1	1	Эх, хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах чиглэлээр аймгийн хэмжээнд хэрэгжүүлж байгаа үйл ажиллагааны талаарх тайлан, мэдээллийг Эрүүл мэндийн газрын зөвлөлийн хурлаар 1 удаа, аймгийн эрүүл мэндийн зөвлөлийн хурлаар 1 удаа тус тус хэлэлцүүлсэн. Эх, хүүхдийн тусламж үйлчилгээний чиглэлээр 2023 онд дараах хүний нөөцийг сургаж бэлтгэсэн. Үүнд:	100

						<ul style="list-style-type: none"> ➤ Хүүхдийн үндсэн мэргэжлээр 1 эмч ➤ Хүүхдийн эрчимт эмчилгээ 1 эмч ➤ Хүүхдийн дүрс оношилгоо 1 эмч ➤ Нярайн эмч 1 ➤ Эмэгтэйчүүдийн хавдрын эмч <p>Эхийн эндэгдэлгүй ажилласан.</p> <p>2023 онд Дархан-Уул аймагт Нялхсын эндэгдлийн түвшин 11 сарын байдлаар 8.2 промель байгаа нь урьд оноос 2.3 промелиор нялхасын эндэгдэл буурсан.</p>	
3.2.4.7	Хүүхдийн амны хөндийн эрүүл мэндийг дэмжих, шүд цоорох өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг өөрийн орон нутгийн онцлогт тохируулан зохион байгуулах.	-	- Сургалта д хамрагдс ан хүүхдийн тоо -Үзлэгт хамрагдс ан хүүхдийн тоо	-Үзлэгт 5079 - Сургалта д 8212	-Үзлэгт 5000 -Сургалтад 8000	<p>"Шүд эрүүл бол бие эрүүл" 1 сарын аяны хүрээнд ЕБС, СӨББ, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн эмч, нийгмийн ажилтан 37 хүнд арга зүйн уулзалт, сургалтыг зохион байгуулсан. Аяны хүрээнд "Амны хөндийн эрүүл мэнд, шүдний эрүүл ахуй", "Зохистой хооллолт" сэдвээр сургалтыг 12544 хүүхэд, 3236 эцэг эхчүүд, 850 багш нарыг хамруулсан байна. Ерөнхий боловсролын сургуулийн 1-5 ангийн 25 сурагчийг "Үе тэнгийн сургагч"-аар бэлтгэсэн. ЕБС-ийн эмч хүүхдийн амны хөндийн үзлэг хийж зөвөлгөө өгч ажилласан. 6018 хүүхэд хамрагдаж, эрүүлжилт 60.3% байна. ЕБС болон СӨББ-ийн эмч нарт "Өсвөр үеийн хоолны шим тэжээл" сургалт зохион байгуулж нийт 60 эмч мэргэжилтэн хамрагдсан.</p> <p>Үр дүн: -Үзлэгт хамрагдсан 6018 -Сургалтад хамрагдсан хүний тоо 16752</p>	100
3.2.5.Аймгийн хүн амд үзүүлэх эмнэлгийн мэргэшсэн тусламж, үйлчилгээний чиглэлээр:							
3.2.5.1	Харьяа нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, өмчийн харьяаллыг өөрчлөх, төрийн өмчит байгууллага шинээр байгуулах, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх тохиолдолд Захиалагч талтай харилцан	-	Засаг даргын захирамж	Захирамж аар	Захирамж аар	Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 5 сарын 22 өдрийн 01-А/146 дугаар захирамжаар Эрүүл мэндийн газрын бүтцийг шинэчлэн баталсан.	100%

	зөвшилцсөний үндсэн дээр шийдвэрлэнэ.						
3.2.5.2	Эмнэлгийн яаралтай тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулж, тусламж үйлчилгээг олон улсын стандартад нийцүүлэн хөгжүүлнэ.	УТХО	Тоног төхөөрөмж	3 төрлийн тоног төхөөрөмж 4 автомашин	Автомашин 1-2	Яаралтай тусламжийн тасгийн тоног төхөөрөмжийн хангалтаар даралтын аппарат 3 ширхэг, пульс оксиметр 5 ширхэгээр нэмэгдүүлсэн. Дизерит ОУБ-аас Нэгдсэн эмнэлэг, 3 сумын ЭМТ, 5 ӨЭМ-д нярайн шарлагын аппарат, нярайн шарлалт хэмжих багаж, ургийн доплер, нярайн жин нийт 4 төрлийн аппарат бүхий 70,6 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. Үр дүн: Яаралтай тусламжийн тасагт тоног төхөөрөмжийг 8 ширхэгээр нэмэгдүүлсэн. Нэгдсэн эмнэлэгт “NISSAN GRAND” маркийн 170,0 сая төгрөг үнэ бүхий 1 автомашин Эрүүл мэндийн яамны санхүүжилтээр хандивласан.	100
3.2.5.3	Нэгдсэн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлэх зорилгоор аймгийн хөгжлийн бодлогод үйл ажиллагаа болон хүний нөөцийг дэмжихэд чиглэсэн арга хэмжээ, төсөв хөрөнгийг тусган хэрэгжүүлж ажиллана.	УТХО ОНТ	-нэмэгдсэн тусламж үйлчилгээ	Уламжлалтын 30 ортой тасагтай болсон. 288 иргэдэд тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн	-Хими эмчилгээ -ЭМД төвд нүдний тусламж үйлчилгээ - Уламжлалтын өдрийн эмчилгээ	Хими эмчилгээний чиглэлээр 1 эмчийг төрийн сангаар сургасан ба 15 хүнд хими эмчилгээ хийсэн. Эрүүл мэндийг дэмжих төвд үзлэгийн төрлийг нэмэгдүүлж, нүдний тусламж үйлчилгээг 1656 иргэнд үзүүлсэн байна. Уламжлалт анагаах ухааны тусламж үйлчилгээг өргөжүүлэн өдрийн эмчилгээний кабинетийг аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн батлагдсан төсвөөс 4,5 сая төгрөгөөр засвар хийж амбулаторийн үзлэг 1314 хүнд хийж, өдрийн эмчилгээнд 177 хүн хамрагдаж тусламж үйлчилгээ авсан байна.	100
3.2.5.4	Эрүүл мэндийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх ялангуяа ядуу, эмзэг бүлгийн иргэд, малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэн, их дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрийн төвийн суралцагчийг бүрэн	-	-Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа, хамрагдсан иргэд тоо	-2 удаа 736 иргэн	750	Эрүүл мэндийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэхээр ЭМДГ-аас иргэдэд цахимаар 3 удаагийн мэдээлэл өгсөн. Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвөөс даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэхээр хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэн, их	100

	хамруулах, энэ чиглэлээр орон нутгийн удирдлага, иргэдтэй хамтран ажиллах, эрүүл мэндийн даатгалын талаар мэдээлэл, сурталчилгаа тогтмол хийж, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авахтай холбоотойгоор учрах санхүүгийн эрсдэлийг бууруулах нөхцлийг бүрдүүлж ажиллана					дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрийн төвийн суралцагч 852 иргэдэд мэдээлэл сурталчилгаа хийсэн байна.	
3.2.5.5	Эрүүл мэндийн байгууллага бүрт Халдварын сэргийлэлт хяналтын баг, Чанар, аюулгүй байдлын албаны үйл ажиллагааг тогтмолжуулан хяналт тавьж ажиллана.	-	-Хяналт, зөвлөмжийн тоо	42 төрлийн зөвлөмж өгсөн. Хэрэгжилт 86%	Зөвлөмжийн хэрэгжилт 87%	Нэгдсэн эмнэлэг, өрх, сумын ЭМТ, ХХЭМБ-д ЭМТҮЧАБ-н багийг ЭМС-н А/565 тушаалын дагуу томилон ажиллуулж байна. ЭМЯ, ЭМХТ-өөс зохион байгуулсан “Эмнэлгийн тусламжийн чанар аюулгүй байдал” мэргэшүүлэх 6 сарын сургалтад ЭМГ-ын Чанар аюулгүй байдал хариуцсан мэргэжилтэн хамрагдаж ЭМС-н А/213 тушаалаар мэргэшсэн. Халдварын сэргийлэлт хяналтыг сайжруулахаар Талбарын тархвар судлаач бэлтгэх 2 сарын мэргэшүүлэх сургалтад ЭМГ-ын 2 эмч хамрагдсан. ЭМС-ын 02 дугаар албан даалгаврыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд ЭМБ-уудын ХСХ-ын үйл ажиллагаанд хяналт үнэлгээ хийсэн ба үнэлгээний явцад ажлын байран дахь сургалтыг зохион байгуулж, нийт 175 хүн хамрагдсан. Магадлан итгэмжлэх сунгахтай холбоотой нийт 8 эрүүл мэндийн байгууллагад явцын дэмжлэгт хяналтыг хийж, Эрүүл мэндийн сайдын А/565, А/566 дугаар тушаалыг эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдал, халдварын сэргийлэлт, хяналтын чиглэлээр арга зүйн зөвлөгөө өгч 3 чиглэлээр 8 төрлийн зөвлөмж өгч ажилласан. Улаан бурхан, улаанууд вакцины нэмэлт дархлаажуулалтын хүрээнд бэлтгэл бэлэн байдлыг хангах, халдварын	70

						сэргийлэлт, дархлаажуулалтын явцын дэмжлэгт хяналтыг нийт 11 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг 11 удаагийн дэмжлэгт хяналтыг хийж арга зүйн зөвлөгөө өгсөн. Үр дүн: Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой эрсдэл, халдвараас сэргийлэх, бүртгэх, мэдээлэх, хариу арга хэмжээ авах, хяналт тавих, аюулгүй байдлыг ханган ажиллаж байна. Магадлан итгэмжлэх сунгуулсан ЭМБ-н чанарын хөтөлбөрийн төлөвлөгөөг батлуулсан.	
3.2.5.6	Иргэдийн дунд сайн дурын авлагагүй донорын эгнээг өргөжүүлж аюулгүй цус, цусан бүтээгдэхүүний бэлдмэлийн хангамжийг нэмэгдүүлнэ	-	Шинээр нэмэгдсэн донорын тоо	8	Донорын тоог 8-10-иар нэмэгдүүлнэ	Хагас жилийн байдлаар 12 донор сийвэнгээ бэлэглэж сийвэнгийн бүтээгдэхүүнийг 36 нэгжээр нэмэгдүүлсэн. Явуулын цус цуглуулах өдөрлөгийг “Дархан Дулааны Цахилгаан Станц” ТӨХК-д 2 удаа зохион байгуулж шинээр 29 донор элсүүлж нийт 76 нэгж цус цуглуулсан. Суурин цус 780, явуулын цус 76, аферез 12 нийт 878 цус, сийвэн цуглуулсан. Хүүхэд, нярайн тасгийн захиалгаар улаан эсийн өтгөрүүлэг 34 нэгж, цагаан эсгүйжүүлсэн даршилсан улаан эс 9 нэгж, ялтаст эсийн өтгөрүүлэг 4 нэгжийг тус тус үйлдвэрлэсэн.	100
3.2.5.7	Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хэрэгцээг оновчтой тооцон худалдан авах ажиллагааны үр ашгийг нэмэгдүүлэх, ерөнхий гэрээгээр худалдан авч байгаа эм, эмнэлгийн хэрэгслийг өөр эх сурвалжаас авахгүй байх арга хэмжээ хэрэгжүүлнэ.	-	Худалдан авах үйл ажиллагааг гэрээгээр хийсэн хувь	100%	100%	ЭМБ-ын тендер худалдан авалтыг гэрээний дагуу татан авалтад 4 удаа хяналт тавьж ажилласан. 2023 оны 3-р улирлын байдлаар Ерөнхий гэрээгээр 16 байгууллагатай 20 гэрээгээр 188,561,739 эм бараа татан авалт хийж эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийн бэлэн байдлыг ханган ажиллаж байна. Мөн сар бүр Burtgel.mohs.mn программд хяналт тавьж ажиллаж байна. ЭМБ-ууд 1 сарын нөөцтэй байна. ЭМСайдын 2020 оны 12-р сарын 25-ны өдрийн А/265 тоот тушаал 9-р жагсаалтын дагуу зайлшгүй шаардлагатай эмийн эзлэх хувь 92%-	100

						иар эмнэлгийн тасаг нэгжүүдийг ханган ажиллаж байна.	
3.2.5.8	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд үзүүлэх тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлэх зорилгоор эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн халамжийн салбар комиссын үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллана	-	-Хурлын тоо - хамрагдсан хүүхэд - Шийдвэрлэлийн тоо, хувь	20 удаа хуралдаж 347 хүүхдийн асуудлыг 100% шийдвэрлэсэн.	Шийдвэрлэлт гүйцэтгэл эр	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн асуудлыг шийдвэрлэх эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн халамжийн салбар комисс 22 удаагийн хурлаар 355 хүүхдийн эрүүл мэндийн болон халамж асаргааг шийдвэрлэж ажилласан.	100
3.2.6. Эрүүл мэндийн мэдээлэл технологи, цахим шилжилтийн чиглэлээр							
3.2.6.1	Эрүүл мэндийн байгууллагад мэдээлэл, технологийн техник хангамж, сүлжээ, програм хангамжийн дэд бүтцийг өргөжүүлэн хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж, тасралтгүй байдлыг хангана.	УТХО ОНТ	сүлжээ, програмын үзүүлэлт	сүлжээ, програмын үзүүлэлт	сүлжээ, програмын үзүүлэлт	5 өрх, 3 сумын эрүүл мэндийн байгууллагуудаас 6 байгууллага нь Юнивишн, 2 нь Мобинет ХХК-ийн dedicated 5mb хурдтай өндөр хурдны шилэн кабелийн интернетийн сүлжээнд холбогдсон. Интернетийн хурд сайжирснаар өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд эрүүл мэндийн цахим програмуудыг өндөр хурдны интернетийн сүлжээгээр ашиглаж, иргэдэд үзүүлэх анхан шатны тусламж үйлчилгээг түргэн шуурхай хүргэн, мэдээ мэдээллийн тасралтгүй байдлыг ханган ажилласан. “Шилэн эмнэлэг” /“Цахим Монгол” ЗГ-ын мөрийн хөтөлбөр/ төслийг өрх болон сумын эрүүл мэндийн төвүүдэд хэрэгжүүлэхээр Найрамдал Дархан төслийн хүрээнд ICT группээс 5 өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд цаг авах тоног төхөөрөмж киоск, дэлгэцийн хамт суурилуулж иргэдэд цаг олгож байна.	90
3.2.6.2	Эрүүл мэндийн яамны Цахим эрүүл мэндийн удирдах хорооны шийдвэрийг үндэслэн албан ёсны програм хангамж, цахим системийг эрүүл мэндийн байгууллагад ашиглуулах, ашиглалтад хяналт тавьж ажиллана.	УТХО ОНТ	албан ёсны програм хангамж, цахим систем хэрэглэж буй ЭМБ	-	-	Н-INFO-3 болон E –Health программын тусламж үйлчилгээний чиглэл бүрээр шинэчлэл хөгжүүлэлтийг хийж Ehealth программын модуль 90 хувьтай цахимжсан. Лабораторийн тоног төхөөрөмж URISED, BS mindray 230, Cobas e311, e411- HS70A, LanmageAE01, LanmageWS 7 төрлийн аппаратыг	100%

						Ehealth программд холбогдсон. Нэгдсэн эмнэлэгт ашиглагдаж байгаа эмнэл зүйн “E-Health”, программ хангамжийн ашиглалтыг сайжруулж үйл ажиллагааг жигдрүүлэх чиглэлээр тасаг нэгжүүдээс 3045 дуудлага авч 593 нэр төрлийн шинжилгээнүүдийг тус бүрийн кодын тохируулгыг хийж ЭМД-ын системд нэгдсэн нэг нэршилтэй болсон. “E-Health”, программд 15 шинэ үйлчилгээнүүдийг үүсгэж, ажлын байраны сургалтыг 7 удаа давхардсан тоогоор 480 эмч, сувилагч нарт орсон.	
3.2.6.3	Эрүүл мэндийн байгууллагуудад цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын 4 багц хууль (Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай, Кибер аюулгүй байдлын тухай хууль, Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хууль, Цахим гарын үсгийн тухай хууль)-ийг чандлан мөрдөж эрүүл мэндийн ажилтнуудад тухайн чиглэлээр тасралтгүй сургалт зохион байгуулна.	-	Сургалта д хамрагдс ан ажилтны тоо	365	350	-Аймгийн тагнуулын газартай хамтран 2 удаагийн сургалтыг “Төрийн болон байгууллагын нууцын тухай хууль”, “Кибер аюулгүй байдлын тухай” зохион байгуулж 69 эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлага, албан хаагчид хамрагдсан. -Цагдаагийн газартай хамтран “Цахим орчин дах гэмт хэрэг” “Кибер аюулгүй ажиллагаа, урдчилан сэргийлэх” сэдвүүдийн хүрээнд сургалтад эрүүл мэндийн газрын 41 албан хаагч хамрагдсан. -Улсын бүртгэлийн хэлтэстэй хамтран Эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллаж байгаа эмнэлгийн мэргэжилтэн, албан хаагчдын тоон гарын үсэг буюу цахим гарын үсэгжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулж ЭМБ-ын 390 ажилтан хамрагдсан. Эрүүл мэндийн газрын даргын 2023 оны 05 дугаар сарын 15-ны баталсан “Эрүүл мэндийн байгууллагуудын төрийн болон албаны нууцын хууль, кибер аюулгүй байдлын чиглэлээр арга зүйгээр хангаж, зөвлөгөө зөвлөмж өгөх ажлын удирдамжийн дагуу 22-23ны өдрүүдэд Хуулийн мэргэжилтэн, мэдээлэл	100

						технолгийн ажилтан нар ажилласан байна	
3.2.6.4	Эрүүл мэндийн байгууллагын тусламж, үйлчилгээний мэдээ, мэдээлэл, эмчийн үзлэг, өвчний түүхийг цахим хэлбэрээр цуглуулах, боловсруулах, дамжуулахтай холбоотой цахим соёлыг төлөвшүүлнэ.	-	Цахим систем ийн хамралт	90%	100%	Төрийн албаны ХНУМТ цахим систем, ТАЗ-нэгдсэн систем, ЭМХТөв цахим систем, Н-INFO3 болон E –Health, Acolous, Аксис Карте программуудыг ашиглан үйл ажиллагаа тогтмолжиж Өвчтөний түүх 100% цахимд бүрэн шилжсэн. Н-info 3 болон E-Health программыг Төрөх эмэгтэйчүүд, Нярай, Эмийн модуль ашиглалтад оруулж бүх тасаг нэгж эмийн захиалгаа цахимаар оруулж ашиглалт 100%-тай. Лабораторийн тоног төхөөрөмж болох С411 иммунологи, URESED, Pentra 80X зэрэг аппаратыг программ хангамжинд бүрэн холбосон.	100%
3.2.6.5	Нотолгоонд тулгуурласан шийдвэр гаргах үйл ажиллагаанд эрүүл мэндийн байгууллага ялангуяа, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын мэдээ, мэдээллийн үнэн зөв, шуурхай байдлыг хангана.	-	Мэдээ өгөлтийн хувь	92	95	ЭМС-ын 611 тоот тушаалын дагуу ЭМБ-ын мэдээг сар бүрийн 3-ны дотор цуглуулаж Н-info 3 болон цахим эрүүл мэнд программд шивж, мэдээллийн үнэн зөв байдалд тулгалт хийж эрүүл мэндийн хөгжлийн төвд 5 удаа цахимаар илгээн, эрүүл мэндийн удирдах ажилтнуудыг эргэн мэдээллээр хангаж ажилласан. 32 төрлийн мэдээг E health, hinfo-3, цахим эрүүл мэнд, E hospital, E-clinic программуудыг ашиглан нэгтгэн, хянаж ЭМХТ, ЭМЯ руу сар бүр тайлагнан ажиллаж байна. -Дархан-Уул аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа 3 сум, 5 өрхийн эмнэлэг, нэгдсэн эмнэлэг, хувийн хэвшлийн ортой 11, үүдэн 57 эмнэлэг, 65 эмийн сангаас мэдээг утасаар болон цаасаар авч нэгтгэн мэдээний үнэн зөв байдал, чанарт хяналт, цахим эрүүл мэнд, болон hinfo-3 програмтай тулгалт хийж сар бүрийн 3-ны дотор эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, эрүүл мэндийн газрын дарга, хэлтэс төвийн дарга нарт болон аймгийн удирлагуудад	100%

						мэдээллийг цаг тухай бүрт хүргэж ажилласан.	
3.2.6.6	Лавлагаа шатлалын болон анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудад алсын зайн анагаах ухаан (телемедицин) ашиглах боломжийг бүрдүүлнэ.	-	- телемедицины тусламж үйлчилгээ авсан иргэдийн тоо	-алсын зайн оношилгоо 680 удаа	- Шаардлагатай тохиолдол бүрт	Нэгдсэн эмнэлгийн эх, нярай зайн оношилгооны төвийг ДЭМБ санхүүжилтээр багаж тоног төхөөрөмжийг сайжруулах төсөл хэрэгжүүлэхээр ажлын хэсэг судалгаа хийсэн. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд Телемедицин алсын зайн оношилгоог телеграм, viber, Zoom, MnCardio, mohs.da.gov.mn, Axis Hospital Karte зэрэг программыг ашиглан 456 зөвлөгөө мэдээллийг 341 удаа солилцож СЭМТ-тэй 10 удаа зөвлөгөө мэдээлэл солилцон тусламж үйлчилгээний хамрах хүрээг УНТЭ, УГТЭ, ЭХЭМҮТ, ГССҮТ ЭСҮТ,ЦСҮТ, СЭМТ зэрэг эмнэлгүүдтэй хамтран хамрах хүрээг нэмэгдүүлсэн. Үр дүн: 4 программаар зайн оношлогооны үйлчилгээнд 456 зөвлөгөө мэдээллийг 341 удаа солилцсон.	100
3.2.6.7	Нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвүүдэд ашиглагдаж байгаа эмнэлзүйн “E-Health” “E-Hospital” програм хангамжийн ашиглалтыг сайжруулж тасралтгүй байдлыг хангаж, мэдээлэл солилцооны нэгдсэн платформ (H1EP) холбоно.	-	-E-Health программ ашиглалт - Сургалтад хамрагдсан мэргэжилтэн	-58	Сургалтад хамрагдсан мэргэжилтэн 60	H-INFO-3 болон E –Health программын тусламж үйлчилгээний чиглэл бүрээр шинэчлэл хөгжүүлэлтийг хийж Ehealth программын модуль 90 хувьтай цахимжсан. Лабораторийн тоног төхөөрөмж URISED, BS mindray 230, Cobas e311, e411-HS70A, LanmageAE01, LanmageWS 7 төрлийн аппаратыг Ehealth программд холбогдсон. Нэгдсэн эмнэлэгт ашиглагдаж байгаа эмнэл зүйн “E-Health”, программ хангамжийн ашиглалтыг сайжруулж үйл ажиллагааг жигдрүүлэх чиглэлээр тасаг нэгжүүдээс 3045 дуудлага авч 593 нэр төрлийн шинжилгээнүүдийг тус бүрийн кодын тохируулгыг хийж ЭМД-ын системд нэгдсэн нэг нэршилтэй болсон. “E-	100

						Health”, программд 15 шинэ үйлчилгээнүүдийг үүсгэж, ажлын байрны сургалтыг 7 удаа давхардсан тоогоор 480 эмч, сувилагч нарт орсон.	
3.2.6.8	Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн байгууллагуудыг өндөр хурдны интернетийн шилэн кабель, эрүүл мэндийн салбарын нэгдсэн VPN сүлжээнд холбоно.	УТХО ОНТ	VPN сүлжээнд холбогдс он ЭМБ	-4	2	ӨЭМТ 5, Сумын эрүүл мэндийн төв 3 нийт 8 байгууллагаас 6 нь Юнивишн, 2 нь Мобинет ХХК-ийн dedicated 5mb хурдтай өндөр хурдны шилэн кабелийн интернетийн сүлжээнд холбогдсон. Интернетийн хурд сайжирснаар өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд эрүүл мэндийн цахим програмуудыг өндөр хурдны интернетийн сүлжээгээр ашиглаж, иргэдэд үзүүлэх анхан шатны тусламж үйлчилгээг түргэн шуурхай хүргэн, мэдээ мэдээллийн тасралтгүй байдлыг ханган ажилласан.	90
3.2.7. Харьяа нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллагын хүний нөөцийг дэмжин хөгжүүлэх чиглэлээр:							
3.2.7.1	Эрүүл мэндийн ажилтны нийгмийн баталгааг хангах, тогтвор суурьшилтай ажиллуулах чиглэлээр санаачлагатай ажиллаж, түрээсийн орон сууц, бусад хэлбэрээр орон сууцтай болгох үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллана.	УТХО ОНТ	Орон сууцаар хангагдс ан ажилтны тоо	17	5	2023 оны 07 сарын 01-ний өдрөөс эхлэн төрийн захиргааны албан хаагчдад орон нутгийн нэмэгдэл сангаас орон нутгийн 40%-ийн нэмэгдэл олгож эхэлсэн. Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 382, 395 дугаар тогтоол, 2023 оны 241, 240 дүгээр тогтоол, Төрийн албаны зөвлөлийн 2019 оны 16 дугаар тогтоолоор цалингийн жишиг шинэчлэн батлагдсантай холбогдуулан нэмэгдэл, цалин хөлсийг тооцон программд оруулсан. Дархан-Уул аймгийн Засаг даргаас өгсөн чиглэлийн дагуу 2-5 настай болон 1-р ангид элсэн орж буй хүүхэдтэй төрийн албан хаагчдад өглөө, орой сургууль цэцэрлэгт хүргэх, авах тус бүр 30 минутын чөлөө олгох талаар байгууллагын дотоод жрамд тусган, хэрэгжилтийг ханган ажилласан.	100

						<p>Нэгдсэн эмнэлэг 5 эмнэлгийн ажилтанд 2,4 сая төгрөгийн нэг удаагийн буцалтгүй тусламжийг олгосон.</p> <p>Эмч эмнэлгийн ажилчдын дархлааг дэмжин витаминжуулалт хийгдсэн. Аймгийн Засаг даргын дэмжлэгтэйгээр орон нутгийн барилгын компанийн хандиваар нийт 3 сувилагчид 3 өрөө 1ш, 2 өрөө 2 ш олгох эрхийн бичгийг Засаг дарга олон улсын сувилагчдын өдрөөр Эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлагуудад гардуулсан.</p> <p>Олон улсын сувилагчдын өдрийг тохиолдуулан аймгийн Засаг дарга эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах чиглэлээр идэвхи санаачилгатай ажилласан сувилагчийг “Гэгээн дагина” номинацид шалгаруулж, 1.0 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон. Эрүүл мэндийн байгууллагууд улирал бүр 40-60%-ийн урамшуулал олгосон.</p>	
3.2.7.2	Сувилахуйн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулахад шаардлагатай орчин үеийн техник тоног төхөөрөмжөөр хангах, сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтнүүдийг сургахад дэмжлэг үзүүлнэ.	-				<p>Нэгдсэн эмнэлгийн сувилагч, тусгай мэргэжилтнүүдийн сургалтын орчныг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлж, УИХ-ын гишүүн Баттөмөрийн ажлын албанаас 72 инчийн дэлгэц бүхий тоног төхөөрөмжийг сургалтын хэрэгцээнд зориулж өглөө.</p> <p>Сувилахуйн тусламж, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор ГОСХОТ ӨЭМТ толгой угаах хийлдэг хүзүүвч, сувилгааны цүнх тус тус 5 ширхэгийг худалдан авч гэрээр сувилахуй тусламж үйлчилгээг 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар 42 төрлөөр давхардсан тоогоор 72039 удаа үзүүлсэн байна.</p> <p>Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд киоск машинаас цаг олгодог болсноор хөтөч</p>	100

						<p>сувилагчын ажлын ачааллыг хөнгөвчилж байна.</p> <p>Гэрэлтэй өрхийн эрүүл мэндийн төв нь сувилагч, тусгай мэргэжилтнүүдэд скайнер 2.3 сая төгрөг, принтер 720.000 төгрөг, компьютер 3.3 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжөөр хангасан.</p> <p>Нүүр ам судлалын тусламж, үйлчилгээнд шүдний ломбоны багаж, бахь, ариун багаж хадгалах шүүгээ зэрэг 23.5 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжөөр хангасан байна.</p> <p>УГТЭ зохион байгуулсан “Цэнхэр кодоор тусламж үзүүлэхэд эмнэлгийн мэргэжилтний оролцоо” сэдэвт амилуулах лавшруулах тусламжийн ур чадварын анхдугаар төвийн бүсийн тэмцээнд Дархан-Уул амйгийн баг амжилттай оролцож “Тэргүүн байр” эзэлсэн.</p>	
3.2.7.3	<p>Эмнэлгийн мэргэжилтний ажиллан суралцах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд хамтран ажиллаж, орон нутгийн эмнэлгийн мэргэжилтэнг лавлагаа шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагад дадлагажуулан сургах, лавлагаа шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагын эмнэлгийн мэргэжилтэнг нэгдсэн эмнэлэг, орон нутгийн анхан шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагад сэлгэн ажиллуулах арга хэмжээг дэмжиж ажиллана.</p>	-	хамрагдсан ажилтны тоо	61	30-аас доошгүй	<p>АНУ-аас ирсэн нярайн их эмч Saga Нэгдсэн эмнэлгийн эмч мэргэжилтнүүдэд чадавхижуулах сургалтыг зохион байгуулж 25 эмч мэргэжилтэн хамрагдсан.</p> <p>Монгол улсын яаралтай тусламжийн нийгэмлэгээс Япон улсын эмч нартай хамтран ЭХО-ны анхан шатны ажлын байрны дадлагажих сургалтыг зохион байгуулж, нийт 12 эмч мэргэжилтэн хамрагдсан. АШУҮИС-ийн Монгол-Японы хамтарсан эмнэлэг, УНТЭ-т 24 арга зүйч ахлах сувилагч нар, УХТЭ-т 1 халдвар судлаач, 4 ариутгагч сувилагч нийт 29 ажилтан дээд шатлалын эмнэлэгт туршлага судалж, дадлагажуулан сургасан. ЭМЯ, ЭМХТ, ЭХЭМҮТ, ХӨСҮТ, дээд шатны байгууллагад 34 удаа давхардсан тоогоор 156 хурал, семинарт хамрагдсан. “Амилуулах суурь тусламжийг үзүүлэхэд сувилагчийн</p>	100

						оролцоо” тэмцээнд 5 баг, 30 сувилагч, тусгай мэргэжилтэн оролцсон. УГТЭ зохион байгуулсан “Цэнхэр кодоор тусламж үзүүлэхэд эмнэлгийн мэргэжилтний оролцоо” сэдэвт амилуулах лавшруулах тусламжийн ур чадварын анхдугаар төвийн бүсийн тэмцээнд Дархан-Уул амйгийн баг амжилттай оролцож “Тэргүүн байр” эзэлсэн. Үр дүн: хамрагдсан ажилтны тоо 66	
3.2.7.4	Эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтнуудыг ажлын байрнаас нь хөндийрүүлэхгүйгээр мэргэжил дээшлүүлэх, үндсэн болон төрөлжсөн мэргэшил эзэмших, эрүүл мэндийн удирдах ажилтнуудыг үе шаттайгаар бэлтгэн ур чадварыг дээшлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ	УТХО ОНТ	Сургалта д хамрагдс ан ажилтны тоо	32	24	2023-2024 онуудад төрийн сангийн зардлаар: Их эмч үндсэн мэргэжлээр-13 <ul style="list-style-type: none"> • Дотор судлал-2 • Эх барих эмэгтэйчүүд судлал-2 • Яаралтай тусламж судлал-1 • Хүүхэд судлал-2 • Эрчимт эмчилгээ судлал-1 • Мэдээгүйжүүлэг судлал-1 • Дүрс оношилгоо судлал-1 • Сэргээн засах судлал -1 • Нүүр амны мэс засал судлал-1 • Монголын уламжлалт анагаах ухааны дотор судлал-1 Их эмчийн дээшлүүлэх сургалт-6 <ul style="list-style-type: none"> • Яаралтай тусламж судлал-1 • Хэвлийн хөндийн хэт авиа оношилгоо-2 • Дурангийн онош зүй-1 • Элэг цөсний мэс засал судлал-1 Их эмч төрөлжсөн мэргэжлээр-5 <ul style="list-style-type: none"> • Бөөр судлал-1 • Толгой хүзүүний мэс заслын судлал-1 • Хүүхдийн эрчимт эмчилгээ судлал-1 • Эмнэл зүй эм судлал-1 • Нярай перенаталь судлал-1 	100

						<p>Сувилагч тусгай мэргэжилтний мэргэжил дээшлүүлэх-3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Эрүүл мэндийн бүртгэл мэдээллийн ажилтан-1 • Эх барих -1 • Мэдээгүйжүүлэг -1 <p>Сувилагч тусгай мэргэжилтний төрөлжсөн мэргэшлээр -9</p> <ul style="list-style-type: none"> • Халдвартын сувилахуй-1 • Хүүхдийн сувилахуй-1 • Чихрийн шижингийн сувилахуй-1 • Клиник биохими судлал-1 • Мэс заслын сувилахуй-1 • Сэргээн засахын сувилахуй-1 • Комьпютер томограф/Рентген судлал-2 • Яаралтай тусламжийн сувилахуй-1 <p>Нийт 24 их эмч, 12 сувилагч тусгай мэргэжилтэн ЭМХТ, ЭМГ, захиалагч байгууллагын гурвалсан гэрээ хийж төрийн сангаар суралцаж байна. ЭМХТ-өөс эмнэлгийн мэргэжилтний төгсөлтийн дараах мэргэшүүлэх “ЭМНЭЛ ЗҮЙН СУРГАГЧ БАГШ БЭЛТГЭХ”-49 дэх удаагийн сургалтыг орон нутагтаа зохион байгуулж эмч-24, сувилагч тусгай мэргэжилтэн-16 хамрагдсан. “Олон нийтэд түшиглэсэн нялх, бага насны хүүхдийн хооллолт”-ын сургагч багш бэлтгэх сургалтад 14 эмч хамрагдсан.</p>	
Бусад үйл ажиллагааны чиглэлээр:							
3.2.8.	Тусгай зөвшөөрлийн хэрэгцээний үнэлгээ хийх, тусгай зөвшөөрлийн ажлын байрны үзлэг, нөхцөл шаардлагад тавих хяналтын үйл ажиллагаанд төрийн бус байгууллага, мэргэжлийн нийгэмлэгийн оролцоог хангаж, холбогдох бусад байгууллагын үйл	-	-Хурлын шийдвэр -ААНБ тоо	Хурал -4 Байгуулаг а-52	Хурал 4 Байгууллага 30	Тусгай зөвшөөрлийн комиссын бүрэлдэхүүнийг ЭМГ-ын даргын А/72 дугаар тушаал, ажлын албыг А/62 дугаар тушаалаар томилгоожуулсан. ЭМГ-ын Тусгай зөвшөөрлийн комисст ажиллах шинжээч шалгаруулах зарыг	100%

	<p>ажиллагаатай уялдуулахад нэгдсэн удирдамжаар хангана.</p>					<p>байршуулсан. Эрүүл мэндийн чиглэлээр тусгай зөвшөөрөл олгох комиссын 7 гишүүдийн ашиг сонирхлын зөрчилгүйг илэрхийлэх мэдэгдлийг шилэн данс болон Meduuleg.jaас.mn сайтад шивж байршуулсан. Эрүүл мэндийн газрын цахим сайтад тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой эрх зүйн баримт бичиг, бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалтын байршуулсан. Тусгай зөвшөөрлийн үйл ажиллагааг цахим шилжүүлэх ажлын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж буй эрүүл мэндийн байгууллагын тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээг цахим сан үүсгэн Эрүүл мэндийн яаманд хүргүүлсэн. Эрүүл мэндийн газрын вейб хуудсанд Тусгай зөвшөөрлийн хурлын шийдвэр болон гарсан тушаал шийдвэрийн тухай бүрт байршуулсан байна.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хурлын шийдвэр-3 2. ЭМС-ийн тушаал-3 3. ЭМГ-даргын тушаал-3 4. Бүрдүүлэх материалын жагсаалт-1 <p>Эрүүл мэндийн чиглэлээр тусгай зөвшөөрөл олгох комисс 5 удаа хуралдаж 41 байгууллагын ирүүлсэн хүсэлт, материалтай танилцан шийдвэрлэсэн байна. Үүнд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тусгай зөвшөөрлийн хугацаа сунгасан-19 2. Байршил сольсон 3 3. Шинээр тусгай зөвшөөрөл олгосон-6 4. Чиглэл нэмэх-3 шийдвэр 5. Түр түдгэлзүүлэх-2 6. Барилга байгууламж комисс хүлээн аваагүй тул төслийн матераил хойшлогдсон-2 <p>Эрүүл мэндийн газрын даргын баталсан удирдамжийн дагуу ажлын хэсэг томилогдон тусгай зөвшөөрөл бүхий үйл</p>
--	--	--	--	--	--	--

						ажиллагаа явуулж байгаа эмийн сангуудад дэмжлэгт хяналт үнэлгээг 37 эмийн санд хийж, 11 төрлийн зөвлөмжийг хүргүүлж ажилласан. Ортой 12 ХХЭМБ-д хяналт үнэлгээ хийж, 14 төрлийн зөвлөмж өгч ажиллалаа.	
3.2.9	Тухайн орон нутагт зайлшгүй шаардлагатай хөрөнгө оруулалт (тоног төхөөрөмж, барилга, засвар үйлчилгээ) бусад дэмжлэгийг аймгийн Засаг дарын нөөц сан, Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас шийдвэрлэх арга хэмжээ авч ажиллана	УТХО ОНТХО	Тоног төхөөрөмжийн хангалт	Гүйцэтгэл ээр	Гүйцэтгэл ээр	Эрүүл мэндийн технологийн төлөвлөлт хийж шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар шинээр ирсэн тоног төхөөрөмж-Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний төрөх ор-1 ширхэг 16,000,000төгрөг өртөг бүхий ОНХсан төсөлөөр Регтус ХХК нийлүүлсэн. тендер зарлаж Онош зүйн тасагт автоклав аппарат-1 ширхэг 11,000,000 төгрөгөөр, Зөөврийн кварц-1ш 280,000 төгрөг, Урологийн дурангийн багаж 24,555,000 төгрөгөөр авсан. Хандиваар /Шарын гол/ каталок 4ширхэг -19,400,000 төгрөг, таазны гэрэл 1ширхэг 29,990,000 төгрөг. Дээрэт олон улсын Энэрлийн байгууллагын хандиваар Доплер-9, биллиметр-9, нярайн жин-9 ширхэг-70,0 сая, Норкозын аппарат 1ш 12.980.000төгрөг, Мэс заслын ор 2ш 22,800,000төг, Хагалгааны гэрэл 2ш 25.960.000төгрөг. Чихрийн шижингийн ретинопатийн тусламж үйлчилгээний загвар бий болгох Хөлний хүндрүл шалгах иж бүрдэл-1 850,000төгрөг , Компьютер-1 1,996,400төгрөг, Глюкогемоглобин анализатор-1 8,550,000 төгрөг. Улаан загалмайн нийгэмлэг чихрийн шижингийн үеийн нүдний тонометр 1ширхэг духны гэрэл 1ширхэг 20,000,000төгрөг, аппарат хандивлав. Монфа трейд" ХХК-аас ЭМГ-аас хүчилтөрөгч өтгөрүүлэгч-1ш,	100

						пульсоксиметр 14ш хандивласан. Нийт шинэ тоног төхөөрөмжийн үнэ-205,328,885.02 төгрөг. Засварлагдсан тоног төхөөрөмж нийт - 20 нэр төрлийн 34,135,803 төгрөг сэлбэг авч засварласан байна.	
3.2.10	Эрүүл мэндийн байгууллагыг цахилгааны тасралтгүй эх үүсвэрээр хангах, цахилгаан эрчим хүчний доголдлоос эмнэлгийн тоног, төхөөрөмж гэмтэх, цахилгааны богино холбоо үүсэх эрсдлээс сэргийлж дотоод хяналтыг тогтмолжуулж, цахилгааны нөөц эх үүсвэрийн бэлэн байдлыг ханган ажиллана.	-	Цахилгааны нөөц үүсгэвэр	10	10	Цахилгааны нөөц эх үүсвэрийн бэлэн байдлыг ханган Төрийн Эрүүл мэндийн 10 байгууллагууд бүгд цахилгааны нөөц эх үүсвэрийн бэлэн байдал хангагдсан ба шатахууны зориулалтын саваар нөөц бүрдүүлсэн.	100
3.2.11	Эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжиж байгаа гадаадын зээл, тусламж, олон улсын байгууллагын төсөл, хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, дэмжлэг тусалцаа үзүүлнэ.	-	- Хэрэгжсэн төсөл хөтөлбөр, үр дүн	1	1	Монпэн ХБӨ/Зүрх судасны өвчний эрсдлийн үнэлгээнд 62372 хүн хамрагдахаас 44126 хүн хамрагдаж, хамрагдалт 70.7%. Эрсдлийн үнэлгээнд 44126 хүн хамрагдаж, ЗСӨ-тэй 747 хүн илэрсэн (1.6%) байна. Илэрсэн өвчлөлөөс 747 хүн (100%) эмчлэгдсэн байна. ЗСӨ -ний эрсдэл нь 30% ба түүнээс дээш хүмүүсийн хяналтын түвшин 0.3% байна. Нэгдсэн эмнэлэгт Дээрэт олон улсын энэрлийн байгууллага хандиваар Доплер-1, биллиметр-1, нярайн жин-1 Норкозын аппарат 1ш 12.980.000төгрөг, Мэс заслын ор 2ш 22,800,000төг, Хагалгааны гэрэл 2ш 25.960.000төгрөг. Чихрийн шижингийн ретинопатийн тусламж үйлчилгээний загвар бий болгох Хөлний хүндрэл шалгах иж бүрдэл-1 850,000төгрөг , Компьютер-1 1,996,400төгрөг, Глюкогемоглобин анализатор-1 8,550,000төгрөг. Улаан загалмайн нийгэмлэг чихрийн шижингийн үеийн нүдний тонометр 1ширхэг духны гэрэл 1ширхэг 20,000,000төгрөг, аппарат хандивлав.	100

						<p>ОНХсан төсөлөөр Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний төрөх ор-1ширхэг 16,000,000төгрөг.</p> <p>Чихрийн шижингийн ретинопатийн тусламж үйлчилгээний загвар бий болгох төслөөр Компьютер-1 1,996,400, Хөлний хүндрнл шалгах иж бүрдэл-1 850,000, Глюкогемоглобин анализатор-1 8,550,000төгрөг</p> <p>Бүх өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд Дээрэт ОУ-ын энэрэлийн байгууллага нийт 39.3 сая төгрөгийн өртөг бүхий нярайн эмчилгээний иж бүрэн багаж тоног төхөөрөмж тус бүр 1 багцыг хандтвласан байна.</p> <p>Хонгор СЭМТ-д сумын ОНХС-аар 88,500.0 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж олгосон. Үүнд: Сэргээн засах эмчилгээний тоног төхөөрөмж 41,860.0 мянган төгрөг, 38,440.0 мянган төгрөгийн эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, компьютер, шүүгээ 8,200.0 тус тус багтсан байна.</p>	
3.2.12	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулахад иргэн, төрийн бус байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлж Нийгмийн эгэх хариуцлагын сайн туршлагыг нэвтрүүлэн ажиллана.	-	Хамтран ажилласан ТББ	9	10	<p>АЗДТГ, ХХҮГ, ЭМГ, ХБХ-ийн эцэг эхийн холбоо, ТББ, Эрхэм нандин сувд ТББ, Аутизмын холбоо ТББ хамтран УБ хотын ЭХЭМҮТ-ийн нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэг оношлогоонд нийт 81 хүүхдийг хамруулсан.</p> <p>Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй эцэг эхийн холбоо хамтран “PURPLE DAY “ буюу эпилепситэй хүмүүсийн талаар мэдлэг ойлголт нэмэгдүүлэх өдөрлөг зохион байгуулсан.</p> <p>Дархан-Уул аймгийн Онцгой байдлын газраас орон нутгийн “Гэр бүлийн радио” 104,5 FM-тэй хамтран “Онцгой байдлын цаг” нэвтрүүлгийн шинэ дугаарыг “Ахуйн осол гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх” сэдвээр иргэд олон нийтэд мэдээлэл хүргэсэн.</p> <p>ЭСИТ ТББ-аас улсын хэмжээнд “Халдварт өвчин ба ялган оношлогоо”</p>	100

					<p>сургалт зохион байгуулж хүүхдийн эмч нар оролцсон.</p> <p>“Virtue Foundation” ОУБ-аас Нүд, Чих хамар, хоолой, Элэг цөсний мэс заслын чиглэлээр 7 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг ирж Чих хамар хоолойн эмчийн үзлэг 16 хүнд хийж мэс ажилбар 3 хүнд, Нүдний эмчийн үзлэг 15 хүнд хийж хагалгаа 2 хүнд хийсэн.</p> <p>БШУГ хамтран ЕБС-ийн 4-12-р ангийн сурагчид болон эрүүл мэндийн хичээлийн багш нарын дунд “Эрүүл аж төрөхүй” уламжлалт олимпиадыг зохион байгуулж 888 сурагч, 68 багш идэвхтэй оролцсон байна.</p> <p>АШЭМБ-ууд ГБХЗГ, ЦЕГ, Дезерит ОУБ, Монфа ЭХНБ, Монголын гэр бүл хөгжлийн нийгэмлэг, Шарын гол ХК, Тулга сувилалтай хамтран ажилласан байна.</p> <p>Сүрьеэгийн зорилтот болон эрсдэлт бүлэгт “Уушигны эмгэгийг эрт илрүүлэх үзлэг”-ийг зохион байгуулж ӨЭМТөвүүдийн хамрагдвал зохих 1200 зорилтот болон эрсдэлт бүлгийн хүн амаас 1199 буюу 99,9 % хамрагдаж 5 сүрьеэг, СЭМТ-ийн 1170 хүн хамрагдахаас 1211 буюу 103,5 % хамрагдаж 13 сүрьеэг , Глобаль сангийн дэмжлэгтэй сүрьеэгийн төслийн хүрээнд АЗДТГ, МСЭМХ, ЭМГ-ын хамтарсан 3 талт гэрээний дагуу СЭМТөвүүдийн “Сүрьеэгээр өвдөх эрсдэлт бүлгийн хүн амд эрүүл мэндийн цогц үзлэг” -т 200 хүн хамрагдахаас 239 /119%/ хамруулан 3 сүрьеэг, ХХҮГ-тай хамтран 2 удаа Орон гэргүй, тэнэмэл, архины хамааралтай 62 иргэдэд үзлэг хийн 2 сүрьеэг илрүүлэн эмчилгээ хяналтанд авсан.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

						“Залуус эрүүл мэнд” ЭБЭ, Төгс бүсгүйчүүд ЭБҮ-ийн ТТБ-тай хамтран шинэ бүртгэл судалгааг гаргасан. /Нууцлалттай кодтой/ ХӨСҮТ, “Залуус эрүүл мэнд” ТТБ-тай хамтран шинэ олон нийт болох нийт 14 ЭБЭ-д танхимын сургалтыг зохион байгуулсан.	
Дөрөв. Гэрээний хэрэгжилт, гэрээний тайлагналт							
4.1	Үйл ажиллагааны төсвийн зарлагын хэмнэлт, зардлын бүлэг хооронд шилжүүлэн зарцуулах зохицуулалтыг Төсвийн тухай хуулийн 42, 45, 46 дугаар зүйл, заалтын дагуу Захиалагчид бичгээр хүсэлт гаргаж шийдвэрлүүлнэ.	-	Албан бичгийн тоо	5	Тухай бүр	ЭМГ-ын төсөв 4 удаа 179.7 сая төгрөгийн зардлын бүлэг хооронд шилжүүлэн зохицуулалт хийлгэх санал хүргүүлж ажилласанаар 2023 оны 07-р сарын 01-ээс цалин нэмэгдсэнтэй холбоотой цалингийн нэмэгдлийг ЭМЯ-с нэмж олгосонтой холбоотой ЭМГ-ын анх батлагдсан төсөв 3,414.1 сая төгрөг байснаас 3,786.6 сая төгрөг болж 372.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Гүйцэтгэлээр санхүүжиж буй Нэгдсэн эмнэлэг, СЭМТ гүйцэтгэлийн орлогын биелэлттэй уялдуулан нийт 7 удаа зохицуулалт хийлгэх санал хүргүүлсэн Нийт зохицуулалтын саналаар 9,435.9 сая төгрөгийн зохицуулалт хийлгэх санал хүргүүлж ажилласанаар нийт хийгдсэн зохицуулалтын үр дүнд Нэгдсэн эмнэлэг, СЭМТ, ӨЭМТ-ийн анх батлагдсан төсөв 31,442.7 сая төгрөг байснаас 30,789.9 сая төгрөг болж 675.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.	90
4.2	Хэрэгжүүлэгч нь Захиалагчийн үйл ажиллагаатай уялдуулан жилийн санхүүжилтийн төсвийн төсөлд оруулах хөрөнгө оруулалтын талаар 2 тал харилцан тохиролцон аливаа нэг давхцал үүсгэхгүй байна.	-	Давхцал үүсгэхгүй байх	Давхцал үүсгээгүй	Давхцал үүсгэхгүй байх	ЭМЯ болон аймгийн ЗДТГ-ын ХОХБТХ-тэй хамтран хөрөнгө оруулалтыг давхардал үүсгэхгүйгээр төлөвлөн ажиллаж байна.	100
4.3	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын өр, авлагын байдалд хяналт тавин ажиллаж Төсвийн тухай хуулийн 6.2, 6.3, 6.4 болон	Улс, Орон нутгийн төсөв	Өр авлагагүй байх	Өр авлагагүй	Өр авлагагүй ажиллах	Өр, авлага үүсгэхгүй ажиллах талаар оны эхнээс үүрэг чиглэл өгч ажиллаж ирсэн. Нэгдсэн эмнэлгийн хувьд ЭМД-ын	90

	<p>16.5.2, 16.5.3, 16.5.5, 57.5-д заасныг мөрдлөг болгон өр, авлага үүсгэсэн орон нутгийн эрүүл мэндийн байгууллагын Ерөнхий менежертэй хариуцлага тооцож тооцсон талаарх тайлангаа тухай бүрт нь Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлнэ</p>			<p>ажилласа н</p>		<p>гүйцэтгэлийн санхүүжилттэй холбоотой 3, 4-р улирлын үр дүнгийн урамшуулалаа олгох боломжгүй болсон. Мөн МУЗГ-ын 2023 оны 241-р тогтоолоор цалин нэмэгдсэн хэдий ч ЭМДҮЗ-ийн тогтоол тухайн цаг хугацаанд өөрчлөгдөн гарахгүй 2023 оны 09 сард гарсан нь зардлыг нэмэгдүүлэх шийдвэр эрт гарч зардал өссөн боловч орлого олох үнэ тарифын өөрчлөлт хожуу гарсан нь хүндрэл учруулж үр дүнг алдагдахад нөлөөлсөн. Дээрх хүчин зүйлсийн улмаас нэгдсэн эмнэлэг ЭМД-ын санхүүжилтийн авлга 1,443.9 сая төгрөг, 2,484.4 сая төгрөгийн өртэй гарсан.</p> <p>Шарын гол СЭМТ нийт 100.1 сая төгрөгийн авлагатай гарсан боловч 33.7 сая төгрөгийн өртэй гарсан ба 36.9 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэлтэй гарсан.</p> <p>Эрүүл мэндийн газар тэтгэвэрт гарахад нь нэг удаа олгодог мөнгөн тэтгэмжийн 6.5 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан. Учир нь төсөв батлуулсны дараа тэтгэмж олгох үед тэтгэвэрийн жил нэмэгдэж өрчлөлт орсоноос тэтгэмжийн зөрүү үүсч өр үүссэн. Түвшинхолбоо ӨЭМТ 14.5 сая төгрөгийн цалин, НДШ-ийн өр үүссэн. Учир нь ЭМДСангаас авах 4 төрлийн тусламж үйлчилгээний 11,12-р сарын санхүүжилт, 12-р сарын 20%-ийн санхүүжилт нийт 30.1 сая төгрөгийн санхүүжилт дутуу орж ирсэн буюу авлага үүссэн.</p> <p>Нийт салбарын хэмжээнд ЭМД-ын санхүүжилтийн авлага 1,469.9 сая, бусад авлга 44.0 сая, нийт 1,513.9 сая төгрөгийн авлагатай гарсан. Нийт өр 2,540.6 сая төгрөгийн өртэй гарсан байна.</p>
--	---	--	--	-----------------------	--	---

						Бусад байгууллагын хувьд өргүй гарсан.	
4.4	“Төсвийн тухай” хуулийн 8.9.2 дахь заалтын дагуу орон нутаг дахь эрүүл мэндийн байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн жилийн тайланг Эрүүл мэндийн газраар нэгтгэн гаргуулж, аудит хийлгэн дараа оны 3 дугаар сарын 5-ны өдрийн дотор төсвийн ерөнхийлөн захирагчид ирүүлнэ	-	Аудитын дүгнэлт хийсэн байх	Аудитын дүгнэлт хийсэн	Аудитын дүгнэлт хийсэн байх	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн жилийн тайланг нэгтгэн хуулийн хугацаанд тайлагнадаг ба 95 хувийн үнэлгээ авсан. Төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн жилийн тайлангийн аудитаар өөрчлөлтгүй дүгнэлттэй гарсан.	100
4.5	Төсвийн тухай хуулиар Эрүүл мэндийн сайдын багцад батлагдсан хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийг Эрүүл мэндийн яамны хөрөнгө оруулалтын дансаар дамжуулж санхүүжүүлнэ.	-	Хэрэгжилтийн хувь	Хэрэгжилт 100.0	Хэрэгжилт 100.0	Эрүүл мэндийн сайдын багцад батлагдсан хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийг аймгийн ХОХБТХэлтсээс санхүүжилтийн мэдэгдэл хүргүүлж Эрүүл мэндийн яамны хөрөнгө оруулалтын дансаар дамжуулж санхүүжүүлж байна.	100
4.6	Эрүүл мэндийн сайдын багцаас аймгийн Засаг дарга нарт эрх шилжсэн ажлын явцын мэдээллийг сар бүр Эрүүл мэндийн яаманд дараа сарын 5-ны өдрийн дотор хүргүүлж байна.	-	Мэдээлсэн тоо	12	12	Эрүүл мэндийн сайдын багцаас аймгийн Засаг дарга нарт эрх шилжсэн ажлын явцын мэдээллийг аймгийн ЗДТГ-ын ХБТХОХэлтэс сар бүр Эрүүл мэндийн яаманд дараа сарын 5-ны өдрийн дотор журмын дагуу хүргүүлэн ажиллаж байна. Энэ талаарх мэдээллийг шаардлагатай үед ЭМГ авдаг.	100
4.7	Хэрэгжүүлэгч нь хагас жилээр эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанарын үзүүлэлтийн биелэлтийг 06 дугаар сарын 15-ны дотор; бүтэн жилээр гэрээний Гуравдугаар зүйлд тусгагдсан үйл ажиллагаа тус бүрийн биелэлт, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанарын үзүүлэлтийн биелэлт, төсвийн гүйцэтгэл, хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний хэрэгжилтийг жилийн эцсийн байдлаар дараа оны 01 дүгээр сарын 15-ны дотор Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид ирүүлнэ.	-	Шалгуур үзүүлэлтээр	Шалгуур үзүүлэлтээр	Шалгуур үзүүлэлтээр	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанарын үзүүлэлтийн биелэлтийг 06 дугаар сарын 10-нд, бүтэн жилээр 1 сарын 10-ны дотор гарган Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлэн ажиллаж байна.	100
ДУНДАЖ ХУВЬ 97.6%							

ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НЭГТГЭСЭН:

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ МЭРГЭЖИЛТЭН

Ч.МӨНХЦЭЦЭГ

ХЯНАСАН:

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХЭЛТСИЙН ДАРГА

Б.ЗОЛБАЯСАХ

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗРЫН ДАРГА

Б.БАТЦЭНГЭЛ